

วารสารรัฐศาสตร์สาส์น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

MBU POLITICAL SCIENCE JOURNAL

ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2567)

Vol. 3 No. 1 (JANUARY-JUNE 2024)

ISSN : 2774-1001(Online)

สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนเลียงเมือง ตำบลดงลาน อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด 45000
โทรศัพท์ 0-4351-8364, 0-4351-6076, 083-223-4124 โทรสาร 0-4351-4618
<http://ojs.mbu.ac.th/index.php/MBUPJ>

วารสารรัฐศาสตร์สาส์น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (Online)

MBU Political Science Journal (Online)

ISSN : 2774-1001 (Online)

ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2567)

Vol. 3 No. 1 (January – June 2024)

เจ้าของวารสาร

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและผลงานวิจัยทางรัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ พุทธศาสนา ปรัชญา และสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
2. เพื่อเป็นสาส์นแลกเปลี่ยนรวบรวมองค์ความรู้ ความคิดเห็น สร้างสรรค์ผลงานของ นักวิชาการ นักรัฐศาสตร์การเมืองการปกครอง นักสังคมวิทยา คณาจารย์นักศึกษา และนักวิชาการ สาขาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
3. เพื่อเป็นสื่อประชาสัมพันธ์ พัฒนาคุณภาพผลงานทางวิชาการของสาขาฯ และหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องสู่สาธารณชน

ที่ปรึกษา

พระพรหมวชิโรโสภณ

พระราชพัชรญาณมุนี

พระเทพวชิรวิมล, ดร.

พระเทพวัชรเมธี, ผศ.ดร.

พระมงคลธรรมวิธาน, ผศ.ดร.

พระศรีวัชรวาที, ผศ.ดร.

พระมหามหวินทร์ ปุริสุตโตโม, ผศ.ดร.

พระครูปลัดสุวัฑฒนพรหมจริยคุณ

พระเมธีวัชรภรณ์, รศ.ดร.

พระสุทธิสารเมธี, ผศ.ดร.

พระมหาสุรไกร ชินพุทธิสิริ

พระครูศรีวีรคุณสุนทร, ผศ.ดร.

พระสุทธิสารเมธี, ผศ.ดร.

ปฐมาจารย์ผู้ก่อตั้ง มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ที่ปรึกษาอุปถัมภ์ มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ที่ปรึกษารองอธิการบดี มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด

อธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

รองอธิการบดี ด้านกิจการพิเศษและบริการสังคม

รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

รองอธิการบดี วิทยาเขตร้อยเอ็ด

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บรรณาธิการ

พระครูกิตติวราทร, ผศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

พระครูปลัด สุริยะ ศรีสุระ, ดร.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ดร.บรรจง ลาวะลี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

กองบรรณาธิการ

พระเทพวชิรวิมล, ดร.	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พระเมธีวัชรภรณ์, ผศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พระครูวาปีจันทคุณ, ผศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พระครูสมุห์ ศิลาศักดิ์ สุเมโธ, ดร.	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพงศ์ มะลิซ้อน	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา คล้ายเดช	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนาใจ หมั่นไธสง	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตรภรณ์ วงศ์คำจันทร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร แสนมี	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประภาส แก้วเกตุพงษ์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ฝ่ายจัดทำ

พระครูกิตติวราทร, ผศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	วิทยาเขตร้อยเอ็ด
พระมหาสากล สุภรเมธี, ดร.	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	วิทยาเขตร้อยเอ็ด
พระสุริยะ ศรีสุระ, ดร.	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กฤษณ์ ศรีทนต์	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	วิทยาเขตร้อยเอ็ด
พ.ต.ต. ดร.พรเดช เสมานู	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ดร.วิมลพร สุวรรณแสนทวี	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ดร.เวชสุวรรณ อัจฉริยะ	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ดร.ประพิศ โบราณมูล	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ดร.สงวน หล้าโพทนัน	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ดร.บรรจง ลาวะลี	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ดร.พรพิมล โพธิ์ชัยหล้า	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	วิทยาเขตร้อยเอ็ด

กำหนดเผยแพร่

ปีละ 2 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน
ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม

สถานที่ติดต่อ

สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนเลียงเมือง ตำบลคงลาน อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด 45000
โทร 0-4351-8364, 0-4351-6076, 083-2234124 โทรสาร 0-4351-4618
E-mail: buddhistlocalgov@gmail.com
<http://ojs.mbu.ac.th/index.php/MBUPJ>

บทความทั่วไป บทความวิชาการ บทความวิจัย ที่ปรากฏในวารสารนี้ เป็นความรับผิดชอบของผู้
เรียบเรียง กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย การนำบทความในวารสารนี้ไปเผยแพร่ สามารถ
ดาวโหลดได้ที่ <http://ojs.mbu.ac.th/index.php/MBUPJ>

บทความที่ส่งมาขอรับการตีพิมพ์ในวารสารรัฐศาสตร์สาส์น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (Online) จะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสารกำหนด บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

บทบรรณาธิการ

วารสารรัฐศาสตร์สาส์น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย(Online) ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2567) จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและผลงานวิจัยทางรัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ พุทธศาสนา ปรัชญา และสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เพื่อเป็นสารสนเทศเปลี่ยนแปลงรบรวมองค์ความรู้ ความคิดเห็น สร้างสรรค์ผลงานของนักวิชาการ นักรัฐศาสตร์การเมืองการปกครอง นักสังคมวิทยา คณาจารย์นักศึกษา และนักวิชาการสาขาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และเพื่อเป็นสื่อประชาสัมพันธ์ พัฒนาคุณภาพผลงานทางวิชาการของสาขาฯ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสู่สาธารณชน วารสารมีการเตรียมการเข้าสู่การพิจารณาประเมินคุณภาพวารสาร (TCI) ซึ่งกองบรรณาธิการได้ดำเนินการตามกรอบมาตรฐานที่กำหนดในระบบฐานข้อมูล เช่น การควบคุมคุณภาพบทความจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด รวมถึงมีการปรับปรุงเนื้อหาให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง รวมถึงพัฒนาให้มีการส่งบทความแบบออนไลน์หรือระบบ Online journal System (OJS)

วารสารรัฐศาสตร์สาส์น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย(Online) ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2567) ประกอบด้วยบทความวิจัย จำนวน 3 บทความ ได้แก่ 1) การประยุกต์ใช้หลักอภิธานิธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด 2) พุทธบูรณาการการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด 3) ภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชนตามแนววิถีพุทธขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด

กองบรรณาธิการ ได้ดำเนินการตามกระบวนการตามแนวทางการเผยแพร่บทความและในอนาคตกการจัดทำระบบวารสารรัฐศาสตร์สาส์น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย(Online) จะเป็นระบบที่ทันสมัยและต่อเนื่องเป็นไปตามเกณฑ์และมาตรฐานสากล ทั้งนี้ ขอกราบขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer review) ที่มีส่วนในการควบคุมคุณภาพของวารสารให้ตรงตามเกณฑ์ที่กำหนด หวังว่าในอนาคตวารสารจะเป็นที่ยอมรับในระดับมาตรฐานสากลต่อไป

พระครูกิตติวรราช, ผศ.ดร.

บรรณาธิการ

สารบัญ

หน้า

บทความวิจัย

การประยุกต์ใช้หลักอภิธานิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด (APPLYING THE PRINCIPLES OF APARIHANIYADHAMMA 7 OF THE PEOPLE' S PARTICIPATION IN PREPARATION OF LOCAL DEVELOPMENT PLANS OF PORN SAWAN SUBDISTRICT MUNICIPALITY SELAPHUM DISTRICT, ROI ET PROVINCE)	1
จรรย์ พุชฎีดอน, พรพิมล โพธิ์ชัยหล้า.....	
พุทธบูรณาการการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น อำเภอโพนทราย จังหวัดร้อยเอ็ด (THE BUDDHISM-RELIED INTEGRATION OF ADMINISTRATION OF THE CHILD DEVELOPMENT CENTERS IN THE LOCAL ADMINSTRATION AREA OF PHON SAI DISTRICT, ROL ET PROVINCE)	12
ประสงค์ ชินศรี, พรพิมล โพธิ์ชัยหล้า.....	
ภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชนตามแนววิถีพุทธขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพนทราย จังหวัดร้อยเอ็ด (LEADERSHIP IN COMMUNITY DEVELOPMENT BASED ON BUDDHIST WAY OF THE LOCAL GOVERNMENT ORGANIZATION IN PHON SAI DISTRICT, ROI ET PROVINCE)	23
สมบูรณ์ จรทอง, พรพิมล โพธิ์ชัยหล้า.....	
คำแนะนำสำหรับผู้เขียน หลักเกณฑ์และรูปแบบการเขียนบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร จริยธรรมการตีพิมพ์บทความในวารสารรัฐศาสตร์สาส์น	38
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย(Online)	46

**การประยุกต์ใช้หลักอภิธานิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ
แผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด***
**APPLYING THE PRINCIPLES OF APARIHANIYADHAMMA 7 OF THE PEOPLE' S
PARTICIPATION IN PREPARATION OF LOCAL DEVELOPMENT PLANS OF
PORN SAWAN SUBDISTRICT MUNICIPALITY SELAPHUM DISTRICT,
ROI ET PROVINCE**

จรรย์ พุษฎีดอน¹, พรพิมล โพธิ์ชัยหล้า²
Jaran Pudsadeedon¹, Pornpimol Pochailar²
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด^{1,2}
Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus^{1,2}
Email : Jaranpudsadeedon@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการประยุกต์ใช้หลักอภิธานิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด 2) เพื่อเปรียบเทียบ จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะ เป็นวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่มีสำเนาทะเบียนราษฎรในเขตเทศบาลตำบลพรสวรรค์ จำนวน 351 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 0.67-1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ค่า t-test และ F-test

ผลการวิจัยพบว่า 1. การประยุกต์ใช้หลักอภิธานิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต รองลงมา คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการศึกษา ด้านการเมืองและการบริหาร ด้านเศรษฐกิจ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านสิ่งแวดล้อม 2. ผลการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักอภิธานิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา ไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามอายุ และอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน 3. ข้อเสนอแนะการประยุกต์ใช้หลักอภิธานิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ควรนำหลักอภิธานิยธรรมมาใช้โดยจัดให้มีการจัดประชุมผู้นำชุมชน

คำสำคัญ : การประยุกต์หลักอภิธานิยธรรม 7; การมีส่วนร่วมของประชาชน; การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

ABSTRACT

The objectives of this research article were: 1) to study the level on applying the Principles of Aparihanidhamma 7 in people's participation in preparation of local development plans of Phonsawan Subdistrict Municipality Selaphum District, Roi Et Province 2) to compare, classified by gender, age, education level, and occupation 3) to study the recommendations. this research article was a Descriptive Study. The sample group was 351, selected from who aged 18 years and over with civil registration in Phonsawan Subdistrict Municipality. The instrument used for data collection was a questionnaire with 5-point estimation scaled with a content validity of 0.67-1.00 and a reliability of .96 The statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean and standard deviation, and the statistics used to test the hypothesis were t-test and F-test.

The results showed that 1. Applying the Principles of Parahaniyadhamma 7 in people's participation in the preparation of local development plans of Phonsawan Subdistrict Municipality Selaphum District, Roi Et Province, Overall and aspect was at a high level when considering by each aspect, ranked in order of average from the highest to the lowest, found that the aspect with the higher average were Social and Quality of Life followed by infrastructure Education Politics and administration economic The aspect with the lowest mean was environment 2. Application comparison results of the Principles of Aparihaniyadharma 7 in people's participation in the preparation of local development plans of Phonsawan Subdistrict Municipality Selaphum District, Roi Et Province. Classified by Gender and Education Level were no difference, classified by age and occupation were significantly different at the .05 level, otherwise there were no difference. 3. Recommendations on Applying the Principles of Aparihaniyadhamma 7 in people's participation in the preparation of local development plans of Phonsawan Subdistrict Municipality Selaphum District, Roi Et Province, found that, The Principles of Aparihanidhamma should be applied by organizing community leaders' meetings.

Keywords : Applying; The Principles of Aparihaniyadhamma 7; The People's Participation; preparation of Local Development Plans

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจการม สาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืนรวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นตามกฎหมายบัญญัติ การจัดทำบริการสาธารณะและกิจการมสาธารณะใดที่สมควรให้เป็นหน้าที่และอำนาจโดยเฉพาะของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบหรือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการใด ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติซึ่งต้องสอดคล้องกับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามวรรคสี่และกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องบัญญัติเกี่ยวกับกลไกและขั้นตอนในการกระจายหน้าที่ของรัฐดำเนินการจะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นมากกว่าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการเอง (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, 2560)

อภิธานิยธรรม 7 แปลว่า ธรรมอันไม่เป็นที่ตั้งแห่งความเสื่อม ธรรมที่ทำให้เกิดความเจริญ ทั้งส่วนตนและส่วนรวม หรือหลักปฏิบัติที่นำความสุขความเจริญมาสู่หมู่คณะ เป็นหลักธรรมที่เน้นความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ความสามัคคีของหมู่คณะ และการเคารพนับถือซึ่งกันและกัน ซึ่งในแต่ละข้อคุณธรรมแต่ละข้อ เป็นเหตุให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ ส่งเสริมคุณภาพในการบริหารการปกครอง และทำให้เกิดความสุขความเจริญในหลาย ๆ ด้าน ดังที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า "ความพร้อมเพรียงของหมู่คณะ ทำให้เกิดความสุข" (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), 2559)

เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ถือปฏิบัติหน้าที่ในการบริการงานตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2562 ในการพัฒนาให้เป็นไปตามหน้าที่นั้น จะต้องมีการจัดทำแผนให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2561 แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566-2570) บทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตพื้นที่ เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ผ่านมาในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ในปี พ.ศ. 2566-2570 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนจำนวนน้อย ในการเข้ามามีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลพรสวรรค์ จากการมีประชามติส่วนใหญ่จะมีด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านเดียว ด้านอื่นๆ ที่เป็นโครงการหรือกิจกรรมในการพัฒนาให้เข้าถึงประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริงยังน้อย บุคลากรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่องมีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการนำเสนอแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นและดำเนินงานส่วนต่างๆ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่างๆ ให้ ประชาชนทราบอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ แต่ประชาชนในพื้นที่ยังเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นค่อนข้างน้อยกว่าที่ควรจะเป็น ในกลุ่มประชาชนวัยทำงานจะเข้ามามีส่วนร่วมน้อย เนื่องจากไม่สามารถสละเวลาในการ ประกอบอาชีพหารายได้ ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจ การตระหนักและให้ความสำคัญในกระบวนการ จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของจากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ผ่านมาในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ในปี พ.ศ.2566-2570 (เทศบาลตำบลพรสวรรค์, 2566)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ใน เทศบาลตำบลพรสวรรค์ จึงมีความสนใจที่จะศึกษา เรื่องการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้งนี้เพื่อจะได้นำข้อมูลจากการศึกษานำไปปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินงานขององค์กรให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพผลอย่างต่อเนื่อง และตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

3.2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

3.3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

3.4 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

4. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

4.1 ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดมาส่งเสริมบทบาทในการจัดทำจากแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์

4.2 ได้ทราบผลการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้ปรีหานิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

4.3 ได้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับใช้หลักอปรินิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ เพื่อการเป็นแก้ปัญหาในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป ที่มีทะเบียนบ้านในเขตเทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 351 คน ที่สุ่มจากประชากรโดยวิธีการเปิดตารางสำเร็จรูปของเครจซี่มอร์แกน (Krejcie and Morgan) และทำการสุ่มตัวอย่างง่ายด้วยวิธีจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ แบบสอบถามมีลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 แบบสอบถามการประยุกต์ใช้หลักอปรินิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มีลักษณะมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ตามหลักวิธีการของลิเคิร์ต (R.A. Likert) โดยการแบ่งระดับในการวัดออกเป็น 5 ระดับ ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการประยุกต์ใช้หลักอปรินิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด หากคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องในการใช้ภาษาและด้านอื่นๆ โดยใช้เทคนิค IOC ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.80-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับที่ 0.89 การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตร้อยเอ็ดโดยทำหนังสือ ถึง นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง การวิเคราะห์ข้อมูล วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูล 1) ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ 2) ข้อมูลเกี่ยวกับระดับ ใช้วิธีการวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 3) วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการประยุกต์ใช้ปรีหานิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดวิเคราะห์ข้อมูลจากคำถามปลายเปิดด้วยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา(Descriptive Analysis) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ 1) ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC : Index of item objective congruence) 2) ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค 3) ค่าความถี่ 4) ร้อยละ 5) ค่าเฉลี่ย 6) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 7) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวโดยใช้สถิติ t-test และ F-test

6. ผลการวิจัย

6.1 ผลการวิเคราะห์ระดับการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน

การประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	ระดับการมีส่วนร่วม			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน (หมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์)	3.84	0.72	มาก	2
2. ด้านเศรษฐกิจ (สักการะเคารพนั้บถือบูชาท่านผู้ใหญ่ทั้งหลาย)	3.68	0.78	มาก	5
3. ด้านการศึกษา (ไม่บังคับปกครองหญิงในสกุล)	3.70	0.67	มาก	3
4. ด้านสิ่งแวดล้อม (ไม่บัญญัติสิ่งที่ยังไม่บัญญัติ จักไม่ถอนสิ่งที่ท่านบัญญัติไว้แล้ว)	3.53	0.68	มาก	6
5. ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต (สักการะ เคารพ นั้บถือบูชาเจตียสถาน), (ถวายเป็นความรัก ความคุ้มครอง)	3.96	0.67	มาก	1
6. ด้านการเมืองและการบริหาร (มีความพร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม)	3.70	0.68	มาก	4
รวม	3.74	0.70	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่า การประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า 1) ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต (สักการะ เคารพ นั้บถือ บูชาเจตียสถาน),(ถวายเป็นความรัก ความคุ้มครอง) ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.67) 2) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน (หมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์) ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.72) 3) ด้านสิ่งแวดล้อม (ไม่บัญญัติสิ่งที่ยังไม่บัญญัติ จักไม่ถอนสิ่งที่ท่านบัญญัติไว้แล้ว) ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.68) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน (หมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการปรับปรุงซ่อมแซมระบบประปาภายในหมู่บ้าน เพื่อให้ประชาชนได้มีน้ำประปาใช้อย่างทั่วถึงในชุมชน รองลงมา ทำการปรับปรุงซ่อมแซมถนน คสล.ภายในหมู่บ้าน เพื่อให้ประชาชนมีการคมนาคมที่สะดวกสบายในชุมชน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เทศบาลมีการจัดทำป้ายบอกทาง เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของชุมชน

2) ด้านเศรษฐกิจ (สักการะเคารพนับถือบูชาท่านผู้ใหญ่มากมาย) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เทศบาลมีการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน รองลงมา เทศบาลมีการศึกษาดูงานเพิ่มประสิทธิภาพผู้นำชุมชน เพื่อเพิ่มความรู้ในการพัฒนาชุมชน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เทศบาลทำการจัดตั้งกลุ่มประกอบอาชีพเสริม เพื่อให้ประชาชนมีความรู้และสามารถประกอบอาชีพเสริมได้

3) ด้านการศึกษา (ไม่บังคับปกครองหญิงในสกุล) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เทศบาลมีการสนับสนุนเฝ้าชยะในโรงเรียนบ้านสะอาดนาดี เพื่อกำจัดขยะมูลฝอยในโรงเรียน รองลงมา เทศบาลมีการจัดหาสนามเด็กเล่น ของเด็กปฐมวัย เพื่อเสริมพัฒนาการผู้เรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สนับสนุนให้มีการไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้ไปเรียนรู้ในห้องเรียน ไปเรียนรู้สถานที่จริง

4) ด้านสิ่งแวดล้อม (ไม่บัญญัติสิ่งที่ยังไม่บัญญัติ จักไม่ถอนสิ่งที่ท่านบัญญัติไว้แล้ว) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สนับสนุนเยาวชนให้มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างเครือข่ายการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ รองลงมา รมรงค์การลดใช้สารเคมีในการกำจัดศัตรูพืช เพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักถึงการใช้สารเคมีในการกำจัดศัตรูพืช ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ รมรงค์ให้มีการปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติ เพื่อเพิ่มจำนวนต้นไม้ในตำบลพรสวรรค์

5) ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต (สักการะ เคารพ นับถือ บูชาเจดีย์สถาน), (ถวายความ อารักขา ความคุ้มครอง) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย จากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการซ่อมแซมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รองลงมา จัดให้มีการอบรมเพิ่มประสิทธิภาพแก่สมาชิก อปพร. ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สนับสนุนประเพณีแห่เทียนพรรษาในชุมชน

6) ด้านการเมืองและการบริหาร (มีความพร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดให้มีการประชุมแจ้งข่าวการเลือกตั้ง ทต. พรสวรรค์ (กรณี ควบวาระ และกรณีอื่น ๆ) เพื่อดำเนินการจัดการเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลพรสวรรค์ รองลงมา มีการประชาคมจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินเพื่อให้แผนที่แสดงขอบเขตชัดเจนยิ่งขึ้น เป็นการปรับปรุงข้อมูลพื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลพรสวรรค์ฯ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย

6.2 ผลการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา ไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามอายุ และอาชีพ แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

6.3 ข้อเสนอแนะการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ควรนำหลักการบริหารนิยธรรมมาใช้โดยจัดให้มีการจัดประชุมผู้นำชุมชน ควรจัดตั้งตลาดกลางในการจำหน่ายสินค้า การปฏิบัติตามคำสั่งที่ได้รับ มอบหมายอย่างเคร่งครัดไม่ว่าจะเป็นคำสั่งโดยวาจาหรือคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษร และปกป้องรักษาปูชนียสถานที่สำคัญของชุมชน สนับสนุนการศึกษาดูงานนอกสถานที่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ผู้บริหาร พนักงานเทศบาล พนักงานครู พนักงานจ้าง และสมาชิกสภาเทศบาลตำบลพรสวรรค์

7. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นที่น่าสนใจเพื่อนำมาอภิปรายผล ดังนี้

7.1 การประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การประยุกต์เป็นการนำสิ่งหนึ่งหรือแนวคิดหนึ่งมาปรับใช้เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจง โดยเฉพาะการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม ที่เป็นหลักปฏิบัติที่นำความสุขความเจริญมาสู่หมู่คณะ เป็นหลักธรรมที่เน้นความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ความสามัคคีของหมู่คณะ และการเคารพนับถือซึ่งกันและกัน ซึ่งในแต่ละข้อคุณธรรมเป็นเหตุให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ ส่งเสริมคุณภาพในการบริหารการปกครอง และทำให้เกิดความสุขความเจริญในหลาย ๆ ด้าน ดังที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า “ความพร้อมเพรียงของหมู่คณะ ทำให้เกิดความสุข” พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต) (2559) โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนที่การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีการร่วมคิด ร่วมทำริเริ่มในการพิจารณาในการตัดสินใจในการปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ อันมีผลกระทบต่อตัวประชาชนเองทุกขั้นตอนของการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ทั้งในการเตรียมความพร้อมหาแนวทางในการแก้ปัญหา การปฏิบัติในการแก้ไขปัญหา รวมถึงติดตามประเมินผลในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน โดยการเตรียมการในการหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา หมายถึง การมีส่วนร่วมในการประชุมประชาคมเพื่อเตรียมการหาแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเองในแต่ละปี ในทุกๆ ด้านโดยมีมิตรร่วมกันเพื่อให้เป็นแนวทางเดียวกันโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมมาก การปฏิบัติในการแก้ไขปัญหา หมายถึง การมีส่วนร่วมในการถือปฏิบัติตามแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ตามที่ได้มีการร่วมกันลงมติ โดยนำเครื่องมือหรือสิ่งที่ได้การสนับสนุนในแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด นำมาพัฒนาและแก้ไขปัญหาาร่วมกัน การติดตามและประเมินในการแก้ไขปัญหา หมายถึง การมีส่วนร่วมในการติดตามการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ว่าเป็นไปตามที่ได้มีมติที่ได้ร่วมกันประชุมประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิจังหวัดร้อยเอ็ด หรือไม่ เมื่อได้รับการสนับสนุนในการแก้ไขปัญหาแล้วผลในการแก้ปัญหาเป็นเช่นไร สอดคล้องกับแนวคิดของ ธนสาร บัลลังก์ปัทมา (2551) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วน ได้ส่วนเสีย เข้ามาร่วมดำเนินกิจกรรม ตั้งแต่การศึกษาปัญหา การวางแผนดำเนินการ การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา และการประเมินร่วมกัน เพื่อขับเคลื่อนให้กิจกรรมนั้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม คือ หลักร่วม

คิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับผิดชอบ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นเรศ คนหลัก และ กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์ (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลวังนกแอ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบ พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน หมู่บ้านที่อาศัย ระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน และตำแหน่งทางสังคมในตำบล ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ไม่แตกต่างกันทุกด้าน 3) แนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พบว่า (1) ประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง และจัดเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่เพื่อให้ความรู้ (2) สร้างความตระหนักกับประชาชน (3) ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาหมู่บ้านอย่างเท่าเทียมกัน และ (4) ทำ MOU ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหา และร่วมกันพัฒนาหมู่บ้านในเขตพื้นที่

จากผลการวิจัยมีประเด็นที่น่าสนใจสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต (สักการะ เคารพ นับถือ บูชาเจดีย์สถาน), (ถวายเป็นความรัก ความศรัทธา) เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จัดให้มีการซ่อมแซมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จัดให้มีการอบรมเพิ่มประสิทธิภาพแก่สมาชิก อปพร. รมรงค์การป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน สนับสนุนประเพณีแห่เทียนพรรษาในชุมชน ฝึกอบรมและศึกษาดูงานนอกสถานที่ของผู้ปฏิบัติงานระบบการแพทย์ฉุกเฉิน สนับสนุนระบบการแพทย์ฉุกเฉิน(หน่วยกู้ชีพตำบลพรสวรรค์) สนับสนุนการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรมในชุมชน จัดให้มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ศูนย์กู้ชีพกู้ภัย (OTOS) ให้การสนับสนุนการสืบสานประเพณีรดน้ำคำหัวผู้สูงอายุ เพื่อให้สังคมได้ตระหนักถึงความสำคัญของผู้สูงอายุ มีส่วนร่วมในการส่งเสริมกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพรสวรรค์ (กองทุนวันละบาท) เพื่อส่งเสริมสนับสนุนกองทุนสวัสดิการชุมชน สนับสนุนให้มีการป้องกัน ปราบปราม และบำบัด รักษา เพื่อแก้ปัญหายาเสพติด การให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนหรือไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ในการดำรงชีพ เพื่อป้องกันและบรรเทาความเดือดร้อนพร้อมทั้งส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ตำบลพรสวรรค์ ฝึกอบรมและศึกษาดูงานนอกสถานที่ของผู้ปฏิบัติงานระบบการแพทย์ฉุกเฉิน เพื่อเพิ่มความรู้ให้กับผู้ปฏิบัติงานระบบการแพทย์ฉุกเฉิน จัดอบรมค่ายเยาวชนร่วมใจต้านภัยยาเสพติด เพื่อให้เยาวชนห่างไกลยาเสพติดและมีสุขภาพชีวิตที่ดี จัดให้มีการรณรงค์การควบคุมป้องกันโรคไข้เลือดออกให้แก่ชุมชน ชุดบ่อเก็บกักน้ำของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อจัดหาแหล่งน้ำใช้ในโครงการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง จัดกิจกรรมรณรงค์การเลือกตั้ง เพื่อให้ประชาชนมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งท้องถิ่น(กรณียุบสภากรณีแทนตำแหน่งที่ว่าง) ส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเพื่อให้ประชาชนเข้าใจและปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย สนับสนุนกองทุนประกันสุขภาพ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยอดอาวุธ โพธิ์ศรีขาม, ไพรัช พันชมภู(2560) ที่ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล พลับพลา อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของ

ประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วน ตำบลพลับพลาอำเภอเชิงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทั้งสามด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ด้านการวางแผน ด้านการนำแผนไป ปฏิบัติและด้านการติดตามและประเมินผล

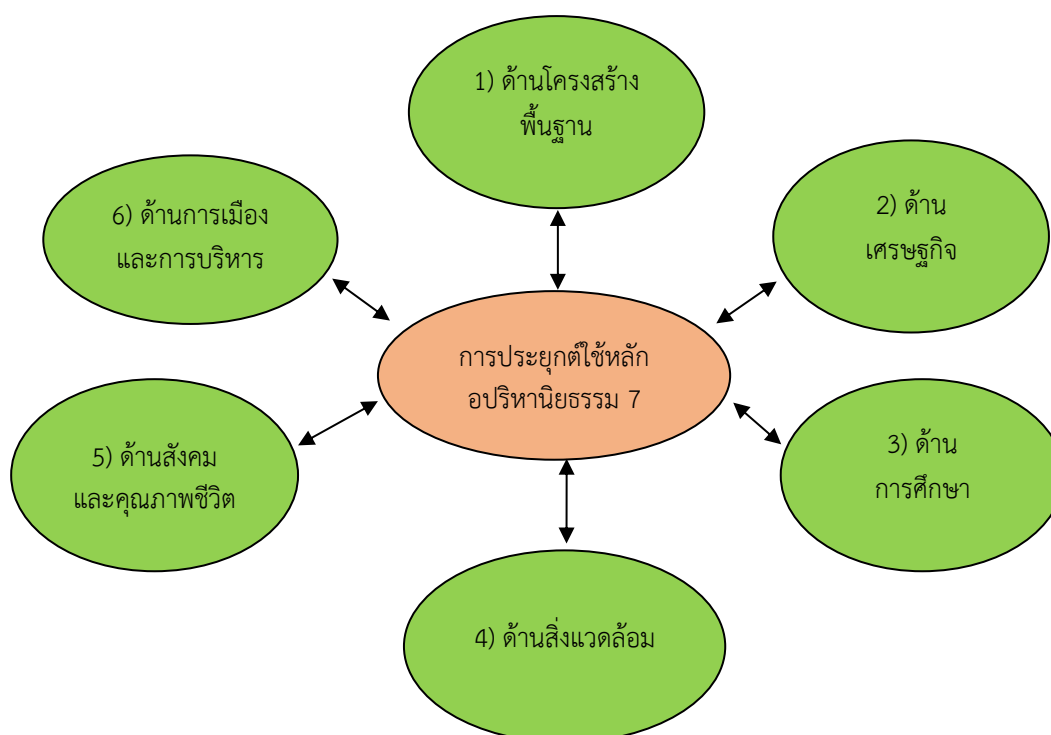
ส่วนด้านสิ่งแวดล้อม (ไม่บัญญัติสิ่งที่ยังไม่บัญญัติ จักไม่ถอนสิ่งที่ท่านบัญญัติไว้แล้ว) เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ได้ดำเนินการในการเตรียมการโดยมีการประชุมประชาคมหามติของประชาชนเขตรับผิดชอบของ เทศบาลตำบลพรสวรรค์ เพื่อนำเข้าบรรจุทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ ที่กำหนดวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าหมายชีวิต ค่าเป้าหมาย และกลยุทธ์ โดยให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด ยุทธศาสตร์การพัฒนาของท้องถิ่นในเขตจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาหมู่บ้าน หรือแผนพัฒนาชุมชน อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงานโครงการพัฒนาที่จัดทำ ขึ้นในแต่ละปีงบประมาณ มีโครงการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๖ (กรณีครบวาระ และกรณีอื่น ๆ) เพื่อดำเนินการจัดการเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลพรสวรรค์ จัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินเพื่อให้แผนที่แสดงขอบเขตชัดเจนยิ่งขึ้น เป็นการปรับปรุงข้อมูลพื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลพรสวรรค์ฯ เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ของคณะผู้บริหาร สมาชิกสภา พนักงานส่วนตำบล พนักงานครูและพนักงานจ้างทุกคน เพื่อปลูกจิตสำนึกและพัฒนาจิตใจให้ใช้คุณธรรม จริยธรรม ใช้ในการปฏิบัติงาน ผูกอบรมวินัยเพื่อความโปร่งใสและการป้องกันการทุจริต ของคณะผู้บริหาร สมาชิกสภา พนักงานส่วนตำบล พนักงานครูและพนักงานจ้างทุกคน เพื่อยกระดับจิตสำนึกรับผิดชอบในผลประโยชน์ของสาธารณะ โครงการพัฒนาองค์ความรู้พร้อมศึกษาดูงานนอกสถานที่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ผู้บริหาร พนักงานเทศบาล พนักงานครู พนักงานจ้าง และสมาชิกสภาเทศบาลตำบลพรสวรรค์ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ความเข้าใจในการทำงาน จัดให้มีโครงการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย สอดคล้องกับงานวิจัย ของวงศกร บวรศักดิ์สุนทร (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. 2566 - 2570: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโป่ง อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในพื้นที่มีปัจจัยพื้นฐานด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566 - 2570) ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ได้แก่ ปัจจัยภูมิหลังของประชาชน และปัจจัยพื้นฐานด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยปัจจัยด้านภูมิหลังของประชาชนมีเพียงปัจจัยย่อยด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเท่านั้น ที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ในขณะที่ปัจจัยพื้นฐาน ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนมีเพียงปัจจัยย่อยด้านความสามารถของประชาชนเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์ กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

7.2 ผลการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักอุปทานิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา ไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามอายุ และอาชีพ แตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า อายุ และอาชีพที่แตกต่างกันแต่กลุ่มบุคคลเหล่านี้ต้องการที่จะให้เทศบาลตำบลพรสวรรค์มีการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยบูรณาการใน 6 ด้านหลัก ได้แก่ 1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน 2) ด้านเศรษฐกิจ 3) ด้านการศึกษา 4) ด้านสิ่งแวดล้อม 5) ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต 6) ด้านการเมืองและการบริหาร และมีการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 หมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ หมายถึง การประชุมพบปะปรึกษาหารือกันในกิจการงาน ต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ พร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม พร้อมเพรียงกันทำกิจที่ควรทำ หมายถึง เข้าประชุมเลิกประชุม และทำกิจที่ได้รับมอบหมายตามมติที่ประชุม อย่างพร้อมเพรียงกัน ไม่บัญญัติสิ่งที่ยังไม่บัญญัติ จักไม่ถอนสิ่งที่ท่านบัญญัติไว้แล้ว ประพฤติมั่นอยู่ในธรรม ของชุมชนครั้งโบราณ หมายถึง ไม่บัญญัติสิ่งใหม่ ๆ หรือล้มเลิกบัญญัติเดิม ตามอำเภอใจ โดยผิดหลักการเดิมที่หมู่คณะได้วางไว้ จะต้องถือปฏิบัติมั่นตามหลักการเดิมของหมู่คณะทำตามกฎระเบียบ ตามกติกาคือข้อบังคับ ตามหลักเกณฑ์ของหมู่คณะ สักการะเคารพนบถือบูชาท่านผู้ใหญ่ทั้งหลาย มองเห็นความสำคัญแห่งถ้อยคำของท่าน ว่าเป็นสิ่งอันพึงรับฟัง หมายถึง ให้ความเคารพและรับฟังความคิดเห็นคำแนะนำของผู้ใหญ่ ไม่ข่มขืนบังคับปกครองหญิงในสกุล หมายถึง ให้เกียรติและคุ้มครองสตรีและกุมารี ทั้งหลาย ให้อยู่ดี มีให้ลูกล่วงเกินข่มเหงรังแกหรือถูกขูดคร่ำขี้นใจ สักการะ เคารพ นบถือ บูชาเจตียสถานของคนในชุมชนทั้งภายในและภายนอกและไม่ ลบล้างพิธีกรรมอันชอบธรรม ซึ่งเคยให้เคยทำแก่เจตียสถานเหล่านั้น หมายถึง ให้การสักการะ เคารพ นบถือ บูชาและปกป้องรักษาปูชนียสถานที่สำคัญของชุมชนนั้น ๆ ถวายความอารักขา ความคุ้มครอง ป้องกันโดยชอบธรรมในพระอรหันต์ทั้งหลายเป็นอย่างดี ด้วยหวังว่า โฉนพระอรหันต์ทั้งหลายที่ยังไม่มา พึงมาสู่แว่นแคว้น และที่มาแล้วพึงอยู่เป็นสุข หมายถึง จัดการให้ความอารักขา บำรุง คุ้มครอง อันชอบธรรมแก่บรรพชิต ผู้ทรงศีลทรงธรรมบริสุทธิ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรรัชษ์ คัมสิงห์สันต์ (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วน ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ประชาชนที่มีเพศ สถานภาพ อาชีพ ต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ไม่แตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงปฏิเสธสมมติฐานการศึกษา ส่วนประชาชนที่มีรายได้ ต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8. องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยครั้งนี้องค์ความรู้ที่ได้คือ การประยุกต์ใช้หลักอภิปธานิธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วย 1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน 2) ด้านเศรษฐกิจ 3) ด้านการศึกษา 4) ด้านสิ่งแวดล้อม 5) ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต 6) ด้านการเมืองและการบริหาร ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ การประยุกต์ใช้หลักอภิปธานิธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

9. ข้อเสนอแนะ

9.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

9.1.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์การบริหารส่วนตำบล ควรกำหนดเป็นนโยบาย และแผนพัฒนาด้านการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน

9.1.2 หน่วยงานต้นสังกัดควรมีนโยบายกระตุ้นให้ผู้บริหารนำหลักอภิปธานิธรรม 7 มาปรับใช้ในการดำเนินงาน ส่งเสริมบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ และนำไปพัฒนาบุคลากรต่อไป

9.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

9.2.1 จากผลการวิจัย พบว่า บุคลากรและประชาชน ในเทศบาลตำบลพรสวรรค์ ได้นำเอาอุปทานิยธรรม 7 มาปรับใช้ในการดำเนินงานอยู่ระดับมากในทุกด้าน ดังนั้นเพื่อส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรและประชาชนควรจัดโครงการอบรมการมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ

9.2.2 การพัฒนาบุคลากรที่มีอายุ และอาชีพที่แตกต่างกันของบุคลากรและประชาชน ในเทศบาลตำบลพรสวรรค์ ควรจัดกิจกรรมร่วมกันบ่อยๆ ตามโอกาส ในการรักษาศีล การอบรมจิตภาวนา การอบรมปัญญา และให้หน่วยงานของรัฐมีแผนพัฒนาคุณภาพชีวิต ของประชาชน โดยยึดหลักการปฏิบัติธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ

9.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

9.3.1 ควรทำการศึกษาแบบผสมผสานระหว่างวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้อุปทานิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยวิจัยเชิงปริมาณเก็บรวบรวม ข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และวิจัยเชิงคุณภาพเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก

9.3.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบแนวการประยุกต์ใช้หลักอุปทานิยธรรมระหว่างองค์กร

9.3.3 ศึกษาแนวทางการส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานภาครัฐ

10. บรรณานุกรม

- เทศบาลตำบลพรสวรรค์. (2566). **แผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ.2566-2570**. ร้อยเอ็ด : เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด.
- ธนสาร บัลลังก์ปัทมา. (2551). บทบาทประชาชนในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา. **The city Journal**. 4(85). 25-37.
- นเรศ คนหลัก และ กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์ (2565) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลวังนกแอ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก **วารสารการพัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่**. 7(5). 193-206.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (2559). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์ (ชำระ-เพิ่มเติม ช่วงที่ 1)**. พิมพ์ครั้งที่ 27. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ยอดอาวุธ โพธิ์ศรีขาม, ไพรัช พื้นชมพู. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลปลับปลา อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด. **วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด**. 6(2). 45-58.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (2560). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก. 6 เมษายน 2560.

- วงศ์กร บวรศักดิ์สุนทร. (2564). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. 2566- 2570 : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโป่ง อำเภอนองไผ่ จังหวัด เพชรบูรณ์. โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศรรัชช์ คุ่มสิงห์สันต์. (2566). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วน ตำบลนาสนุ่น อำเภอสรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์. วารสารร่มมุงทอง คณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. 1(2). 69-84.

พุทธบูรณาการการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด*

THE BUDDHISM-RELIED INTEGRATION OF ADMINISTRATION OF THE
CHILD DEVELOPMENT CENTERS IN THE LOCAL ADMINISTRATION
AREA OF PHON SAI DISTRICT, ROL ET PROVINCE

ประสงค์ ชินศรี¹, พรพิมล โพธิ์ชัยหล้า²

Prasong Chinsir¹, Pornpimol Pochailat²

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด^{1,2}

Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus^{1,2}

Email : Prasong17022518@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับพุทธบูรณาการการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพุทธบูรณาการการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตาม เพศ อายุ และระดับการศึกษา 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางในการนำพุทธบูรณาการการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่น ครูผู้ดูแลเด็ก คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้นำชุมชน ในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 175 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เท่ากับ 0.67-1.00 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ค่า t-test และ F-test

ผลการวิจัยพบว่า 1. พุทธบูรณาการการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2. ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติพุทธบูรณาการการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 3. ข้อเสนอแนะพุทธบูรณาการการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ชุมชน/มีความยินดีให้ผู้ปกครอง ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการประเมินผลอย่างต่อเนื่องด้วยความเที่ยงธรรม ผู้บริหารควรมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานจัดการศึกษาเด็กเล็กอย่างถ่องแท้และความจัดอบรมบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ

คำสำคัญ : พุทธบูรณาการ; การบริหารงาน; ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ABSTRACT

The objectives of this research study were 1) to study the Buddhism-Relied Integration of Administration of the Child Development in the Local Administration Area on Phon Sai District, Roi Et Provincial; 2) to compare Buddhism-Relied Integration of Administration of the Child Development in the Local Administration Area on Phon Sai District, Roi Et Provincial, classified by gender, age, and education level; and 3) to study suggestions for Buddhism-Relied Integration of Administration of the Child Development in the Local Administration Area on Phon Sai District, Roi Et Provincial. The sample group consisted of includes executives of local government organizations. local staff child care teacher Child Development Center Committee, community leaders, village headmen's assistants in the area of the local administrative organization, Phon Sai District, Roi Et Province, totaling 175 personnel. The data collection tool used in this study was a questionnaire with 5-level Likert scale items, with content validity ranging from 0.67 to 1.00 and a reliability coefficient of .93 The statistical analysis used in this study included frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test (One-Way ANOVA).

The results show that: 1) Integrated Buddhist Administration of Child Development Centers in Local Administrative Organization Areas, Phon Sai District, Roi Et Province Overall, it was at a high level. 2) The comparative results of the level of integrated Buddhist practices in the administration of child development centers in the area of local administrative organizations, Phon Sai District, Roi Et Province, classified by gender, age and education level. Overall, the difference was statistically significant at .05. 3) Buddhist integrated suggestions for the administration of the Child Development Center in the area of the local government organization, Phon Sai District, Roi Et Province, found that the local government organization opened the opportunity for the community / was pleased for the parents. Has been involved in the management of the child development center. Continuously evaluated with fairness. Administrators should have thorough knowledge and understanding of early childhood education management and regular personnel training.

Keywords : The Buddhism-Relied Integration; Administration; The Child Development in the Local Administration Area

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และ วัฒนธรรม จะต้องอาศัยทรัพยากรหลาย ๆ อย่างประกอบกัน ทรัพยากรที่ถือได้ว่าเป็นความสำคัญเป็น อันดับแรกของการพัฒนานี้คือ ทรัพยากรมนุษย์ และสิ่งที่จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพนั้นก็คือ การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอด ความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทาง วิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้ บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2541)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดไว้ว่า การศึกษาปฐมวัยหรือการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา เป็นการจัดการศึกษาที่มีความสำคัญยิ่งระดับหนึ่งและเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ดำเนินการจัดในสถานศึกษาในลักษณะ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนเกณฑ์ของ สถาบันศาสนา มาตรา 41 กำหนดว่าท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความ พร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น นอกจากนี้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและ ขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 หมวด 2 กำหนดว่า ในการ กระจายอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ ในมาตรา 16 (9) ในเรื่องของการจัด การศึกษา และมาตรา 30 ให้รัฐถ่ายโอนภารกิจบริหารสาธารณะแก่ท้องถิ่น ช่วยเหลือท้องถิ่น จัดสรร เงินอุดหนุนแก่ท้องถิ่นตามความจำเป็นและความต้องการ สำหรับหน่วยงานในสังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการนโยบายและแนวทางของการจัดการศึกษา คือ สถานศึกษา มีบทบาท หน้าที่ในการจัดการศึกษาในระบบให้กับเด็กและเยาวชนในท้องถิ่น ตามบทบัญญัติในมาตรา 32 แห่ง พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช 2542 กำหนดให้การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย (3-5 ปี) เป็นหน้าที่ที่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นที่ต้องกระทำ โดยมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานที่ดำเนินการ (กรมการปกครอง, 2543)

ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่อำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด มีศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 9 แห่ง โดยมีกองการศึกษา หรือส่วนการศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กภายใต้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น การดำเนินงานเพื่อการบริหารการศึกษา จึงเป็นภารกิจที่ สำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลในการที่จะพัฒนาการศึกษาให้เป็นไปตามทิศทางที่ กำหนดได้ด้วยดี และมีประสิทธิภาพ ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดไว้ 6 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการ มีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย พรหม วิหารธรรมเป็นหลักการประจำใจเพื่อให้ตนดำรงชีวิตได้อย่างประเสริฐและบริสุทธิ์เฉกเช่นพรหม เป็น แนวธรรมปฏิบัติของผู้ที่ปกครอง และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ประกอบด้วยหลักปฏิบัติ 4 ประการ ได้แก่ 1. เมตตา 2. กรุณา 3. มุทิตา 4. อุเบกขา คือ (ที่ทำการปกครองอำเภอโพธาราย, 2564)

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาพุทธบูรณาการ การบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด ได้เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จึงสนใจศึกษา การบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตพื้นที่อำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด ในการปรับปรุงและ พัฒนาการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้การจัดการศึกษามีการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ ประสบ ผลสำเร็จ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยการบูรณาการด้วยหลักพรหมวิหาร 4 ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับพุทธบูรณาการการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด

2.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพุทธบูรณาการการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตาม เพศ อายุ และระดับการศึกษา

2.3 เพื่อเสนอแนะแนวทางการนำพุทธบูรณาการการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ใน เขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ทำให้ทราบระดับพุทธบูรณาการการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด

3.2 ทำให้ทราบข้อเปรียบเทียบความแตกต่างถึงพุทธบูรณาการการบริหารงานของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด

3.3 ทำให้ทราบข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับพุทธบูรณาการการบริหารงาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด

3.4 ผลของการวิจัยสามารถนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนา เด็กเล็กอื่น ๆ อันจะส่งผลให้การจัดการศึกษามีการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Study) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้ ประชากร ได้แก่ ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 22 คน พนักงานส่วนท้องถิ่น 133 คน ครู ผู้ดูแลเด็ก 43 คน คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 61 คน และผู้นำชุมชน 57 คน รวมทั้งหมด จำนวน 316 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พนักงาน ส่วนท้องถิ่น ครูผู้ดูแลเด็ก คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้นำชุมชน จำนวน 175 คน โดยการสุ่ม แบบง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ และ ระดับการศึกษา มีลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 แบบสอบถามพุทธบูรณา การการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราย

จังหวัดร้อยเอ็ด มีลักษณะมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ตามหลักวิธีการของลิเคิร์ต (R.A. Likert) โดยการแบ่งระดับในการวัดออกเป็น 5 ระดับ ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพุทธบูรณาการการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอนันทราญ จังหวัดร้อยเอ็ด มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended) การตรวจสอบและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ได้สร้างขึ้นไปขอคำปรึกษาแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงให้ครอบคลุมและเหมาะสมกับกรอบที่กำหนดไว้ นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและครอบคลุมตามแนวทางการสร้างเครื่องมือ นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านพิจารณาตรวจสอบคุณภาพของข้อคำถาม ด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ความถูกต้องตามรูปแบบ (Format) และความถูกต้องของภาษา (Wording) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67 - 1.00 นำแบบสอบถามที่สร้างไปทดลองใช้ (Try out) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .93 และนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรง (Reliability) และมีความสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจำนวน 175 ชุด ซึ่งได้ข้อมูลที่สมบูรณ์และมีการตอบกลับคิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่มีการตอบกลับมาตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของข้อมูล แล้วนำไปทำการวิเคราะห์โดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t-test, F-test และสรุปผลการวิจัย

5. ผลการวิจัย

5.1 พุทธบูรณาการการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอนันทราญ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พุทธบูรณาการการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอนันทราญ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน

พุทธบูรณาการการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	การบูรณาการ			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ตามหลักพรหมวิหาร 4)	4.31	0.64	มาก	3
2) ด้านบุคลากร (ตามหลักพรหมวิหาร 4)	4.30	0.64	มาก	4
3) ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย (ตามหลักพรหมวิหาร 4)	4.33	0.58	มาก	1
4) ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร (ตามหลักพรหมวิหาร 4)	4.29	0.59	มาก	5

พุทธบูรณาการการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	การบูรณาการ			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
5) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน (ตามหลักพรหมวิหาร 4)	4.28	0.67	มาก	6
6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย (ตามหลักพรหมวิหาร 4)	4.32	0.64	มาก	2
รวม	4.31	0.54	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่า พุทธบูรณาการการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย (ตามหลักพรหมวิหาร 4) ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.58) รองลงมา คือ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย (ตามหลักพรหมวิหาร 4) ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.64) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ตามหลักพรหมวิหาร 4) ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.64) ด้านบุคลากร (ตามหลักพรหมวิหาร 4) ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.64) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร (ตามหลักพรหมวิหาร 4) ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.59) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน (ตามหลักพรหมวิหาร 4) ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.67) เพราะเนื่องจากกระบวนการซึ่งประชาชนหรือผู้ที่มีส่วนได้เสียไม่มีโอกาสแสดงทัศนคติ ไม่มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ และผู้นำขาดความกล้าหาญในการความคิดเห็นของประชาชน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องไปปฏิบัติให้เกิดผล เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ตามหลักพรหมวิหาร 4) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษา ความรักใคร่ ความสงสาร ความยินดี ความวางใจเป็นกลาง ต่อเด็กและบุคลากร รองลงมา ผู้บริหารมีนโยบายในการจัดทำแผนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ชัดเจน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ชุมชน/มีความยินดีให้ผู้ปกครอง ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2) ด้านบุคลากร (ตามหลักพรหมวิหาร 4) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องด้านการจัดการศึกษา มีความรู้ ความสามารถ มีความปรารถนาดี รู้จักช่วยเหลือผู้อื่น มีความยินดี และมีการวางตัวเป็นกลาง ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รองลงมา หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความรู้ความสามารถและมีความเที่ยงธรรม ในการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจและความเที่ยงธรรมในการดำเนินงานจัดการศึกษาเด็กเล็ก

3) ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย (ตามหลักพรหมวิหาร 4) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อาคารสถานที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความเหมาะสมต่อการดูแลเด็ก เช่น มีพื้นที่สำหรับการนอน พื้นที่สำหรับรับประทานอาหาร มีห้องน้ำแยกออกเป็นสัดส่วน รongลงมา มีการติดตั้งอุปกรณ์เพื่อความปลอดภัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น เครื่องตัดไฟ เครื่องดับเพลิง เป็นต้น (กรุณา) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปรับปรุงซ่อมแซมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีความปลอดภัยแก่ บุคลากรและเด็ก เป็นประจำทุกปี

4) ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร (ตามหลักพรหมวิหาร 4) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการดำเนินงานในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูด้วยความรัก ความเมตตา และการให้การศึกษาไปพร้อมๆ กัน รongลงมา มีการติดตั้งอุปกรณ์เพื่อความปลอดภัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น เครื่องตัดไฟ เครื่องดับเพลิง เป็นต้น (กรุณา) กิจกรรมที่ปฏิบัติในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการพัฒนาการคิดและภาษาอย่างจริงจัง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมให้เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองได้อย่างเหมาะสมกับวัย

5) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน (ตามหลักพรหมวิหาร 4) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนในการจัดการเรียนการสอน รongลงมา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีบทบาทในการเชื่อมโยงให้บ้านและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง

6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย (ตามหลักพรหมวิหาร 4) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการจัดประชุม วางแผน หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ด้วยความจริงใจ รongลงมา ผู้บริหารและบุคลากรดำเนินงานตามการวางแผนเป็นขั้นตอนและมีส่วนร่วมรับผิดชอบงานช่วยกันด้วยความ จริงใจ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูมีโอกาสได้ไปอบรมสัมมนาการพัฒนาเด็ก ส่งเสริมให้ครู มีความรัก ความเมตตา มีความยินดี และการวางตัวเป็นกลาง ในการพัฒนาส่งเสริมศักยภาพของครู

5.2 ผลการศึกษาเปรียบเทียบพุทธบูรณาการการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตาม เพศ อายุ และระดับการศึกษา พบว่า โดยรวมและด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ตามหลักพรหมวิหาร 4), ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย (ตามหลักพรหมวิหาร 4) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน จำแนกระดับการศึกษา ด้านบุคลากร (ตามหลักพรหมวิหาร 4) และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย (ตามหลักพรหมวิหาร 4) ไม่แตกต่างกัน นอกนั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.3 ข้อเสนอแนะพุทธบูรณาการการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราย สรุปได้ดังนี้

5.3.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ชุมชน/มีความยินดีให้ผู้ปกครอง ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการประเมินผลอย่างต่อเนื่องด้วยความเที่ยงธรรม

5.3.2 ด้านบุคลากร ผู้บริหารควรมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานจัดการศึกษาเด็กเล็กอย่างถ่องแท้และความจัดอบรมบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ

5.3.3 ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรปรับปรุงซ่อมแซมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีปลอดภัย ห้องเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก มีความเหมาะสมและปลอดภัยสำหรับเด็ก

5.3.4 ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดการศึกษาที่ส่งเสริมให้เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองได้อย่างเหมาะสมกับวัย ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญาและคุณธรรม จริยธรรม

5.3.5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง ครูควรออกเยี่ยมบ้านของเด็กเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ

5.3.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ครูควรได้อบรมสัมมนาเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

6. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพุทธบูรณาการการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราย ดังนี้

6.1 พุทธบูรณาการการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า พุทธการบูรณาการเป็นกระบวนการเชื่อมประสานสิ่งหนึ่งหรือหลายสิ่งผสมผสานสิ่งที่มีอยู่เข้ามารวมกันให้มีความประสานสัมพันธ์แบบองค์รวมเป็นหนึ่งเดียว ครบถ้วน สมบูรณ์ ตามหลักของพระพุทธศาสนา ในการนำเอาองค์ความรู้ไปพัฒนาให้เป็นเอกภาพในตัวแบบไม่แยกส่วน จนกลายเป็นส่วนหนึ่งของแกนหลักหรือส่วนประกอบที่ใหญ่ขึ้นซึ่งหลักพุทธธรรมเป็นหลักในการดำเนินงานเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยอาศัยทรัพยากรหรือปัจจัยต่างๆ ที่จำเป็นต่อบริหาร เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดการบริหารและการพัฒนาองค์การถือเป็นศิลปะอย่างหนึ่งในการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จ โดยที่การบริหาร หมายถึง ศิลปะการดำเนินการนำวัตถุประสงค์สู่ระบบด้วยระบบกระบวนการผลิตจนได้ผลผลิตตามที่กำหนดไว้ การบริหารจึงเป็นการดำเนินการให้ทุกโครงการทำหน้าที่สัมพันธ์กัน เป็นเรื่องยากที่จะทำให้เกิดการผสมผสานกันถ้าไม่วางแผนการดำเนินการที่ดี ซึ่งขึ้นอยู่กับผู้บริหารที่วางแผนบริหาร อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารมีหน้าที่อำนวยการ (Directing) ตามอำนาจหน้าที่จากหน่วยงาน (Organizing) ที่เป็นผู้รับผิดชอบควบคุม (Controlling) ในการนำแผนงาน (Planning) ที่

ได้กำหนดไว้แล้วไปดำเนินการร่วมกันทรัพยากร (Assembling Resource) ทำให้การผลิตหรือการใช้ปัจจัยการบริหาร (ได้แก่ คน งบประมาณ เครื่องมือ อุปกรณ์ สวัสดิการ ฯลฯ) ก่อให้เกิดผลผลิตขั้นสุดท้าย สอดคล้องกับแนวคิดของ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2545) กล่าวว่า การบริหารจัดการการวางแผนเป็นส่วนที่มีไว้กำหนดทิศทางว่าต่อจากนี้จะบริหารจัดการองค์กรไปในทางไหน หากให้เปรียบเทียบเป็นเหมือนพวงมาลัยหรือหางเสือที่คอยควบคุมเส้นทาง ทำให้ทุกคนในองค์กรรู้สึกว่ที่ตนทำมีเป้าหมาย ทำให้เห็นภาพสิ่งที่ตั้งใจ จนสามารถตั้งเป้าและทุ่มเทกับงานได้เต็มที่ ผู้บริหารที่ทำงานอยู่ในองค์กรของรัฐหรือองค์กรที่ไม่มุ่งหวังกำไรการบริหาร คือกลุ่มของกิจกรรม ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์กร การสั่งการ หรืออำนวยการ และการควบคุม ซึ่งจะมีความสัมพันธ์โดยตรงกับทรัพยากรขององค์กร เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์และด้วยจุดมุ่งหมายสำคัญในการบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลครบถ้วน และงานวิจัยของพิมพ์พิชชา ศรีลับซ่าย (2562) ได้ศึกษา การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้บริหารการศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้บริหารการศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนนทบุรี มีการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

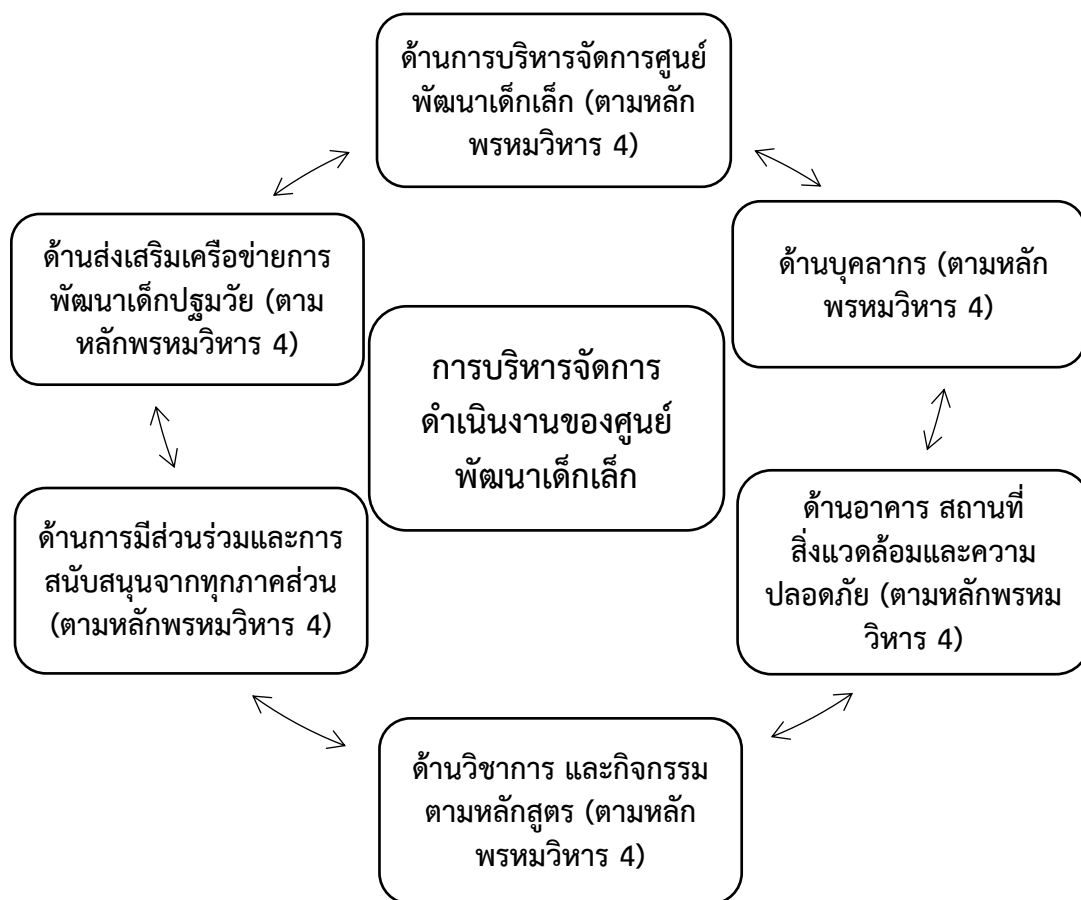
จากผลการวิจัย พบว่า ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย (ตามหลักพรหมวิหาร 4) เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า อาคารสถานที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความเหมาะสมต่อการดูแลเด็ก เช่น มีพื้นที่สำหรับการนอน พื้นที่สำหรับรับประทานอาหาร มีห้องน้ำแยกออกเป็นสัดส่วน มีการติดตั้งอุปกรณ์เพื่อความปลอดภัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น เครื่องตัดไฟ เครื่องดับเพลิง เป็นต้น (กรุณา) ห้องเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีแสงสว่างจากธรรมชาติอย่างสม่ำเสมอทั่วทั้งห้อง เอื้อต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็ก (กรุณา) บริเวณรอบศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีรั้วกั้นบริเวณอย่างเป็นสัดส่วน มีพื้นที่เล่นกลางแจ้งและเครื่องเล่นที่ปลอดภัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการฝึกซ้อมสำหรับการป้องกันอุบัติภัยอย่างสม่ำเสมอ (กรุณา) ห้องเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก มีความเหมาะสมและปลอดภัยสำหรับเด็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปรับปรุงซ่อมแซมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีความปลอดภัยแก่ บุคลากรและเด็ก เป็นประจำทุกปี สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิเลขา ปรีชา (2560) ได้ศึกษา การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า ระดับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านงานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย และด้านงานส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\mu = 4.53$) รองลงมา คือ ด้านงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านงานการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ($\mu = 4.48$) ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\mu = 4.41$) และด้านบุคลากรมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\mu = 4.38$)

6.2 ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติพุทธบูรณาการการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ และอายุ โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนระดับการศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่องค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด มีการแต่งตั้งให้ บุคลากรปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีบุคลากรแต่งตั้งให้ข้าราชการครู มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่พัสดุ เจ้าหน้าที่การเงิน และเจ้าหน้าที่ธุรการ และมีครูพี่เลี้ยงผู้ดูแลเด็ก มีสถานภาพเป็นพนักงานจ้างของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังไม่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้เป็นข้าราชการ โดยครูและครูพี่เลี้ยงมีคุณสมบัติและบทบาทหน้าที่ครบถ้วนเหมาะสมกับตำแหน่ง มีวุฒิการศึกษาครุศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย มีประสบการณ์ในการดูแลเด็กปฐมวัย เริ่มปฏิบัติหน้าที่ครูผู้ดูแลเด็กตั้งแต่เปิดศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อีกทั้งมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู นอกจากนี้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด มีการแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยประกอบด้วย ภาคประชาชน หรือผู้แทนชุมชนในท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านวิชาการและผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ รวมทั้งได้มีการนำหลักพุทธธรรมมาบูรณาการใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการทำงานของบุคลากรในศูนย์ฯ ดังนั้นจึงส่งผลให้ประชาชนในชุมชนที่ส่งบุตรหลานเข้าศึกษาจึงมีความคิดเห็นต่อพุทธบูรณาการการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ดไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลภัสดา นราพงษ์, ณภัทสรณธนาพงษ์อนันต์ (2562) ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ ผลการศึกษาพบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

7. องค์ความรู้ใหม่

การผสมผสานหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้าไปใช้ในแผนการบริหารงานในองค์กรหรือหน่วยงานให้เป็นหนึ่งเดียวกันในการบริหารจัดการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด ในด้านต่าง ๆ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้พุทธบูรณาการการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 หน่วยงานต้นสังกัดควรมีนโยบายกระตุ้นให้ผู้บริหารนำเอาพุทธบูรณาการการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมาปรับใช้ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยการสนับสนุนให้มีการเข้าร่วมการฝึกปฏิบัติเพื่อสร้างประสบการณ์และนำไปพัฒนาบุคลากรต่อไป

8.1.2 หน่วยงานต้นสังกัด ควรส่งเสริมคณะผู้บริหาร มีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ในการจัดโครงการพุทธบูรณาการการบริหารงานเพื่อพัฒนาบุคลากรให้เป็นบุคลากรที่มีที่พึ่งประสงค์ และจัดกิจกรรมบนพื้นฐานของข้อมูลที่พบ

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 จากผลการวิจัย พบว่า บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด ได้นำเอาหลักพุทธธรรมมาปรับใช้ในการดำเนินงาน อยู่ระดับมากในทุกด้าน ดังนั้นเพื่อส่งเสริมบุคลากรในองค์กรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีความรู้ความเข้าใจและความเที่ยงธรรมในการดำเนินงานจัดการศึกษาเด็กเล็ก

8.2.2 ในการพัฒนาบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องและให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เกี่ยวข้อง

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับพุทธบูรณาการการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

8.3.2 ควรมีการศึกษารูปแบบการบูรณาการหลักธรรมในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

8.3.3 ควรมีการศึกษารายละเอียดที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบูรณาการหลักธรรมในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

9. บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง. (2543). **กระทรวงมหาดไทยกับการกระจายอำนาจ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อาสา
รักษาดินแดงกรมการปกครอง.
- ที่ทำการปกครองอำเภอโพธาราย. (2564). **แผนพัฒนาท้องถิ่นอำเภอโพธาราย 2564**. ร้อยเอ็ด :
สำนักงานที่ทำการปกครองอำเภอโพธาราย.
- พิมพ์พิชชา ศรีลับซ้าย. (2562). การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้บริหารการศึกษา สังกัด
องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนนทบุรี. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์**. 5(2). 204-219.
- ลภัสดา นราพงษ์, ณภัทสรณ ธาราพงษ์อนันท์. (2562). แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
(สทมส.)**. 25(2). 184-196.
- วิเลขา ปรีชา. (2560). การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช.
วารสารบัณฑิตศึกษา. 14(67). 137-144.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2545). **องค์การและการจัดการ**. กรุงเทพฯ : ธรรมสาร.
- สมใจ พรหมทองบุญ. (2559). **ประสิทธิผลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา**. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ. (2541). **การศึกษากับภูมิปัญญาท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : สำนัก
นายกรัฐมนตรี.

ภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชนตามแนววิถีพุทธขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในเขตอำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด*

LEADERSHIP IN COMMUNITY DEVELOPMENT BASED ON BUDDHIST
WAY OF THE LOCAL GOVERNMENT ORGANIZATION IN
PHON SAI DISTRICT, ROI ET PROVINCE

สมบุญ จรทอง¹, พรพิมล โพธิ์ชัยหล้า²
Somboon Jorntong¹, Pornpimol Pochailar²
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด^{1,2}
Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus^{1,2}
Email : somboon96595111@Gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชนตามแนววิถีพุทธขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชนตามแนววิถีพุทธ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชนตามแนววิถีพุทธขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร บุคลากร กำนัน สารวัตรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน อสม. และแพทย์ประจำตำบล จำนวน 285 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เท่ากับ 0.67-1.00 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .96 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และ F-test

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชนตามแนววิถีพุทธ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ (อริยสัจ 4) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านจิตใจ (อริยสัจ 4) 2. ผลเปรียบเทียบความคิดเห็นภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชนตามแนววิถีพุทธ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง โดยรวมไม่แตกต่างกัน 3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชนตามแนววิถีพุทธ ได้แก่ ผู้นำองค์กรควรมีการส่งเสริมการพัฒนาชุมชน เพื่อสร้างอาชีพ รายได้ ให้กับชุมชน ส่งเสริมให้มีการดำเนินชีวิตของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และยกระดับคุณภาพชีวิตให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำ; พัฒนาชุมชน; วิถีพุทธ; องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ABSTRACT

The objectives of this thesis were: 1) to study the level of Leadership in Community Development based on Buddhist Way of the Local Government Organization in Phon Sai District, Roi Et Province 2) to compare the Leadership in Community Development based on Buddhist Way of the Local Government Organization in Phon Sai District, Roi Et Province, classified by gender, age, education level, and position 3) to study Leadership recommendations in Community Development based on Buddhist Way of the Local Government Organization in Phon Sai District, Roi Et Province. It was quantitative research. The population used in this research consisted of executives, personnel, sub-district headmen, sub-district inspectors, village headmen, assistant village headmen, volunteer villagers, and sub-district doctors. Prepare a sample group of 285 people. The instrument used for data collection was a 5-point estimation scale questionnaire with content validity of 0.67-1.00 and a confidence level of .96. The statistics used in the research were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test value, and F-test.

The research found that: 1. The level of Leadership in Community Development based on Buddhist Way of the Local Government Organization in Phon Sai District, Roi Et Province. Overall and each aspect was at a high level, when considering each aspect, ranked from the aspect with the highest average to the lowest were economic (The Four Noble Truths), and the aspect with the lowest average was spiritual (The Four Noble Truths). 2. Comparison of opinion in Leadership in Community Development based on Buddhist Way, classified by gender, age, education level and position overall were no difference. 3. Recommendations on Leadership in Community Development based on Buddhist Way where Organization leaders should promote community development to create a career and income for the community, encourage the people's lifestyle to have a good quality of life and enhanced the quality of life for a better quality.

Keywords : Leadership; Community Development; Buddhist Way; Local Government Organization

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การจะพัฒนาชุมชนนั้นมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาทรัพยากรที่มีค่าที่สุดของชุมชน นั่นก็คือ คน (People) และคนที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการพัฒนาชุมชนก็คือผู้นำชุมชน (Community Leaders) การพัฒนาชุมชนส่วนมากมักเกิดจากรวิสัยทัศน์ของผู้นำชุมชนที่เป็นผู้กระตุ้น และนำพาสมาชิกในชุมชนดำเนินกิจกรรมต่างๆ ไปสู่เป้าหมาย เพราะผู้นำคือคีย์แมนหลักที่สำคัญในการขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชน การดำเนินงานพัฒนาชุมชนจะบรรลุเป้าหมายเป็นไปตามความต้องการของสมาชิกในชุมชนหรือการก่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนหรือไม่ “ผู้นำ” มีส่วนสำคัญให้เกิดการบรรลุผลและการพัฒนาที่ยั่งยืน ทั้งนี้เนื่องจากผู้นำ คือบุคคลที่ได้รับความไว้วางใจผ่านการลงมติหรือการคัดเลือกจากคนอื่นๆ ในกลุ่มหรือสมาชิกในชุมชน และเป็นผู้ที่สามารถช่วยเหลือผู้อื่นในสิ่งที่ผู้อื่นร้องขอสามารถชี้แนะหนทางให้ผู้อื่นปฏิบัติตามความเชื่อมั่น ผู้นำจะเป็นผู้ที่อยู่ในอำนาจหรือตำแหน่งที่กำหนดให้เป็นผู้นำเป็นสิ่งที่มีความมากกว่าบุคคลอื่นในชุมชนนั้นเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ปรารถนาทั้งของคนและสมาชิกในชุมชน (T. N. Whitehead, 1963)

ผู้นำ (Leader) เป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งต่อความสำเร็จขององค์กร เพราะผู้นำมีภาระหน้าที่ และความรับผิดชอบโดยตรงที่จะต้องวางแผนสั่งการดูแล และควบคุมให้บุคลากรขององค์การปฏิบัติงานต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ปัญหาที่เป็นที่สนใจของนักวิชาการและบุคคลทั่วไป ซึ่งผู้นำอาจมาจากการเลือกตั้ง การแต่งตั้งหรืออาจจะมาโดยภาระหน้าที่ตามความสามารถและเป็นผู้ถือได้ว่ามีอิทธิพลในกลุ่มเพื่อที่จะกำกับ ค่อยช่วยเหลือประสานงานที่จะนำพาองค์กรนั้น ๆ ไปสู่เป้าหมายความสำเร็จ นับได้ว่าเป็นบุคคลที่สำคัญมากที่สุดบนความสำเร็จหรือความล้มเหลวในองค์กรนั้นๆ มีอำนาจทั้งในการบังคับบัญชา แบ่งมอบหมายภาระงานในการกำกับดูแลให้เป็นไปตามกลไกเป้าหมายขององค์การ ผู้นำจึงเป็นตัวหล่อหลอมบุคคลให้เข้าทำงาน เข้ากับความต้องการของงานและเป้าหมายสุดท้ายคือเข้ากับเป้าหมายความต้องการขององค์การด้วย (สุชาติ ทองมา, 2560) ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงมีบทบาทอย่างมากต่อการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยในการพัฒนาทางการเมืองท้องถิ่นและการพัฒนาระบบการบริหารจัดการ ลักษณะส่วนตัวของผู้บริหาร รวมทั้งการปรับเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมากในการพัฒนาองค์กร นอกจากนี้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องมีความเข้มแข็งที่จะพัฒนาองค์กรจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องปรับบทบาทการบริหาร การพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถบรรลุสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถปรับตัวให้เหมาะสมกับทุกสภาพการณ์ได้และใช้ความรู้ความสามารถของตนให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพด้วย (รังสรรค์ ประเสริฐศรี, 2551)

ดังนั้น ผู้นำตามแนววิถีพุทธต้องปลูกฝังจิตสำนึกของความเป็นมนุษย์ให้กับชุมชน ตามหลักพุทธศาสนาในการถือประพฤติปฏิบัติต่อศีล 5 การเสพของมีนเมา ปัญหานี้ซึ่งหากปล่อยไว้จะส่งผลกระทบในวงกว้างและเพิ่มความรุนแรงมากขึ้น และควบคู่ไปกับการวิเคราะห์ถึงการเป็นผู้นำที่ได้ใส่ใจในการแก้ไขปัญหาทุกๆ ด้านอย่างแท้จริง เพื่อพัฒนานำพาท้องถิ่นและประชาชน การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพและการนับถือศาสนาของประชาชนในชุมชนพื้นที่อำเภอโพธาราย อาชีพหลักคือ

เกษตรกรรมและการค้าขายประชาชนนับถือศาสนาพุทธและมีการทำบุญในโอกาสต่างๆ และประเพณีสืบทอดกันมาอยู่ตลอดและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธารามได้มีการสนับสนุนกิจกรรม ประเพณีประจำปีของพื้นที่ในด้านศาสนา ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ทุกระดับ ทั้งโรงเรียน ชุมชน หมู่บ้านเพื่อเป็นการปลูกจิตสำนึกให้บุคคลในชุมชนและนักเรียนนักศึกษาได้รักษาไว้ซึ่งหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา ให้รู้ถึงความดี ความชั่วการทำความดีต่างๆ ซึ่งผู้นำท้องถิ่นและคณะบริหารท้องถิ่นได้เสนออนุมัติงบประมาณ เพื่อใช้ในการบำรุงพระพุทธศาสนาในโอกาสต่างๆ ของทุกปี เช่นการจัดกิจกรรมแห่เทียนพรรษา ตักบาตร ฯลฯ โดยทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วม (แผนพัฒนาอำเภอโพธาราม, 2564)

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา ภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชน ตามแนววิถีพุทธ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธาราม จังหวัดร้อยเอ็ด ในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ด้านจิตใจ ด้านสังคม และวัฒนธรรมตามแนววิถีพุทธ เพื่อให้ดำเนินการนโยบายขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราม

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชน ตามแนววิถีพุทธ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธาราม จังหวัดร้อยเอ็ด

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชนตามแนววิถีพุทธ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธาราม จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง

2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชนตามแนววิถีพุทธ ขององค์การปกครองท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธาราม จังหวัดร้อยเอ็ด

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ได้ทราบระดับภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชนตามแนววิถีพุทธ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธาราม จังหวัดร้อยเอ็ด

3.2 ได้ทราบผลเปรียบเทียบภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชนตามแนววิถีพุทธ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธาราม จังหวัดร้อยเอ็ด

3.3 ได้ข้อเสนอแนะภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชนตามแนววิถีพุทธ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธาราม จังหวัดร้อยเอ็ด

3.4 นำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาต่อภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชนตามแนววิถีพุทธ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธาราม จังหวัดร้อยเอ็ด

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Study) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้ ประชากร ได้แก่ ได้แก่ ผู้บริหาร 22 คน บุคลากร 107 คน กำนัน 5 คน สารวัตรกำนัน 10 คน ผู้ใหญ่บ้าน 52 คน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน 117 คน อสม. 690 คน แพทย์ประจำตำบล จำนวน 5 คน รวมทั้งหมดจำนวน 1,008 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร บุคลากร กำนัน สารวัตรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน อสม. แพทย์ประจำตำบล จำนวน 285 คน ในเขตอำเภอโพธาราม จังหวัดร้อยเอ็ด โดยการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาและตำแหน่ง มีลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 แบบสอบถามภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชน ตามแนววิถีพุทธ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธาราม จังหวัดร้อยเอ็ด มีลักษณะมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ตามหลักวิธีการของลิเคิร์ต (R.A. Likert) โดยการแบ่งระดับในการวัดออกเป็น 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชน ตามแนววิถีพุทธ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธาราม จังหวัดร้อยเอ็ดมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended) การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ได้สร้างขึ้นไปขอคำปรึกษา แนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงให้ครอบคลุมและเหมาะสมกับกรอบที่กำหนดไว้ นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและครอบคลุมตามแนวทางการสร้างเครื่องมือ นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านพิจารณาตรวจสอบคุณภาพของข้อคำถามด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ความถูกต้องตามรูปแบบ (Format) และความถูกต้องของภาษา (Wording) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67 - 1.00 นำแบบสอบถามที่สร้างไปทดลองใช้ (Try out) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .96 และนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรง (Reliability) และมีความสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t-test, F-test และสรุปผลการวิจัย

5. ผลการวิจัย

5.1 ระดับภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชนตามแนววิถีพุทธ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธาราม จังหวัดร้อยเอ็ด

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชนตามแนววิถีพุทธ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธาราม จังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชนตามแนววิถีพุทธ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธาราม จังหวัดร้อยเอ็ด	ภาวะผู้นำ			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1) ด้านเศรษฐกิจ (อริยสัจ 4)	3.98	0.41	มาก	1
2) ด้านสังคม (อริยสัจ 4)	3.97	0.35	มาก	2
3) ด้านจิตใจ (อริยสัจ 4)	3.68	0.18	มาก	4
4) ด้านวัฒนธรรม (อริยสัจ 4)	3.74	0.30	มาก	3
รวม	3.84	0.19	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชนตามแนววิถีพุทธขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธาราม จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.19) เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ (อริยสัจ 4) ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.41) รองลงมา ด้านสังคม (อริยสัจ 4) ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.35) ด้านวัฒนธรรม (อริยสัจ 4) ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.30) ด้านจิตใจ (อริยสัจ 4) ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.18) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1) ด้านเศรษฐกิจ (อริยสัจ 4) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาต่ำสุด ได้แก่ มีการส่งเสริมในภาคการเกษตร เพื่อยกระดับอาชีพให้เกษตรกรให้มีศักยภาพมากยิ่งขึ้นให้คนในชุมชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดียิ่งขึ้น รองลงมา มีแผนรับมือกับปัญหาเศรษฐกิจที่อาจจะเกิดขึ้นในชุมชน ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ชุมชนได้รับผลกระทบจากค่าครองชีพที่สูงขึ้น ทำให้ค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น จึงก่อให้เกิดปัญหาหนี้สิน ความยากจนทำให้คนในชุมชนได้รับความเดือดร้อน

2) ด้านสังคม (อริยสัจ 4) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาต่ำสุด ได้แก่ มีการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชน ให้มีความรู้สึกปลอดภัยเพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น รองลงมา มีศูนย์ช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนในท้องถิ่น ทั้งทางร่างกาย จิตใจ ตาลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการจัดการแข่งขันกีฬาต้านยาเสพติดให้กับเยาวชน ในท้องถิ่น

3) ด้านจิตใจ (อริยสัจ 4) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาต่ำสุด ได้แก่ การดำเนินงานแก้ไขปัญหสุขภาพจิตในชุมชนมีเป้าหมายและกลุ่มเป้าหมายครอบคลุมคนในชุมชน โดยให้ความสนใจกับความต้องการหรือส่งเสริมชุมชนรองลงมา ทำให้คนในชุมชนมีความสามัคคีสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ทั้งทางกาย และทางจิตใจ ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ปัญหาสุขภาพจิตใจของประชาชนในชุมชน ที่เกิดขึ้น

ทางร่างกาย ทางจิตใจ ที่ก่อให้เกิดความวิตกกังวลหรือความเครียด ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ท่านมีความคิดเห็นมากน้อยเพียงใด

4) ด้านวัฒนธรรม (อริยสัจ 4) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาต่ำสุด ได้แก่ ส่งเสริมและสนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่นและปучนียบุคคล รองลงมา มีการส่งเสริมวัฒนธรรมประจำท้องถิ่น ฮีตสิบสองคองสิบสี่ ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ส่งเสริมการอนุรักษ์ฟื้นฟูสืบทอดจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรม

5.2 ผลเปรียบเทียบความคิดเห็นภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชนตามแนววิถีพุทธ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง พบว่า โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

5.3 ข้อเสนอแนะภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชนตามแนววิถีพุทธ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด ได้ดังนี้

5.3.1 ด้านเศรษฐกิจ ควรยกระดับอาชีพให้กับคนในชุมชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดียิ่งขึ้น ผู้นำควรส่งเสริมให้ชุมชนสร้างนวัตกรรมชุมชนเพื่อพัฒนากลุ่มอาชีพให้ศักยภาพ ควรมีแผนรับมือกับปัญหาเศรษฐกิจที่อาจเกิดขึ้นในชุมชน

5.3.2 ด้านสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีศูนย์ช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนในท้องถิ่น ควรมีการป้องกันการก่ออาชญากรรม และการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชน ควรมีการรณรงค์ให้ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่เยาวชน

5.3.3 ด้านจิตใจ ควรมีการสร้างจิตสำนึกที่ดีให้กับคนในชุมชนให้มีความคิดที่สร้างสรรค์ ควรการพัฒนาชุมชนโดยการรณรงค์ให้ประชาชน ควรมีการรณรงค์ให้ ลด ละ เลิก อบายมุข ใส่ใจในการพัฒนาตนตามธรรมทางพระพุทธศาสนา

5.3.4 ด้านวัฒนธรรม ควรอนุรักษ์วัฒนธรรมที่ดั้งเดิมของชุมชนและท้องถิ่น ให้คนรุ่นหลังได้สำนึกในความดั้งเดิม สามารถนำมาปรับใช้ในสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม ควรมีการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมในชุมชน

6. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชนตามแนววิถีพุทธ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด ดังนี้

6.1 ภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชนตามแนววิถีพุทธ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหาร บุคลากร และผู้นำชุมชน มีบทบาทที่สำคัญในการพัฒนาชุมชน โดยมีแนวความคิดหลักการ และวิธีการปฏิบัติที่เป็นลักษณะเฉพาะของตนเองซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานดั้งเดิมคือเป็นกระบวนการให้การศึกษาแก่ประชาชนเพื่อพัฒนาความรู้ความคิดให้มีศักยภาพและสามารถพึ่งตนเองได้หรือช่วยตนเองได้ในทุกด้านดังนั้นการพัฒนาชุมชนจึงเป็นการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ให้ครบถ้วนถึงความ

พร้อมในทุกด้านเพื่อที่จะสามารถจัดการกับปัญหาและความต้องการต่างๆ ของตนเองได้ การดำเนินงานด้านการพัฒนาชุมชนเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนและต้องการผู้ปฏิบัติงานที่มีสมรรถภาพเป็นผู้ที่ประกอบไปด้วยองค์ความรู้ทั้งในด้านศาสตร์และศิลป์เพื่อทำงานร่วมกับประชาชนและชุมชนในการที่นำไปสู่เป้าหมายสูงสุดของการพัฒนาชุมชนนั้นคือการที่คนในชุมชนมีความสุขมีคุณภาพชีวิตที่ดีชุมชนเกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน สอดคล้องกับแนวคิดของ ครรชิต พุทธิโกษา (2554) ที่ได้ อธิบายว่า แนวคิดการพัฒนาชุมชนในอดีต มีความเชื่อเบื้องต้นว่า ประชาชนส่วนใหญ่ในชนบทของประเทศยังล้าหลัง ด้อยการศึกษา ขาดจิตสำนึกในการพัฒนาท้องถิ่น มีฐานะยากจน และขาดแคลนปัจจัยต่างๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ ภาครัฐจึงจำเป็นต้องผลักดันนโยบายและทรัพยากร ตั้งแต่ทิศทางการพัฒนา วิธีการทำงาน ความรู้ การบริหารจัดการ ฯลฯ เข้าไปสู่ชุมชนในลักษณะของการพัฒนาจากบนลงล่าง (Top Down) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการพัฒนาชุมชนได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านวัฒนธรรม ทั้งที่ในความเป็นจริงหาได้เป็นเช่นนั้นไม่ เพราะประชาชนส่วนใหญ่ในชนบทเป็นผู้มีความคิด มีความรู้ มีประสบการณ์ มีจิตสำนึกในการพัฒนาชุมชนและสามารถพึ่งพาตนเองได้แล้วในระดับหนึ่ง การพัฒนาชุมชนตามแนวทางของรัฐในอดีตจึงมีอาจตอบสนองต่อความต้องการและความจำเป็นที่แท้จริงของชุมชนได้ และดำเนินการไปในแนวทางที่ต้นตอต้องการ การทำงานในขั้นแรกต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจของประชาชนในชุมชนนั้นๆ โดยช่วยตัวเองและร่วมมือกันดำเนินงานภายใต้เครื่องมือ และทรัพยากรที่มีอยู่ ได้มีการพัฒนาและมีผู้นำที่เป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการนำการพัฒนาชุมชนนั่นเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุเมธ อินสาคร (2565) ได้ศึกษาภาวะผู้นำวิฤทธิของผู้บริหารท้องถิ่น จากการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำเป็นสิ่งสำคัญยิ่งสำหรับผู้บริหารท้องถิ่นในการที่จะบริหารองค์กร เพราะผู้บริหารท้องถิ่นต้องอาศัยภาวะผู้นำเป็นปัจจัยขับเคลื่อนในการพัฒนาองค์กรท้องถิ่นนั้น ๆ

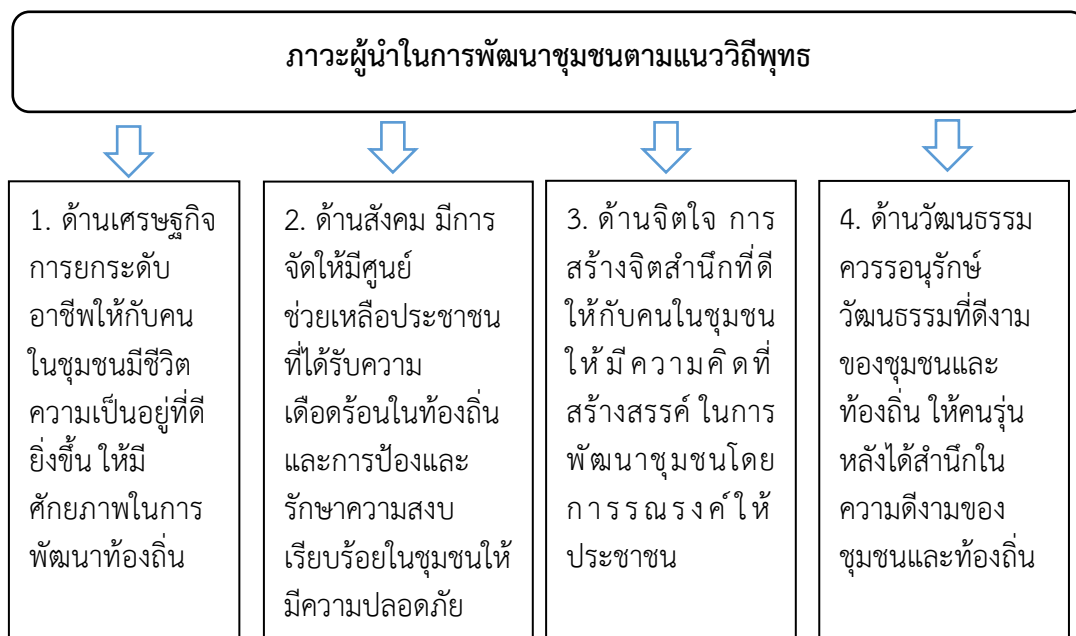
จากผลการวิจัย พบว่า ด้านเศรษฐกิจ เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้นำมีความคิดในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนให้เข้มแข็ง เช่น มีการส่งเสริมการสร้างรายได้ของกลุ่มอาชีพส่งเสริมการประกอบอาชีพ การผลิตและการตลาด ในการสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน ให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และส่งเสริมในภาคการเกษตร เพื่อยกระดับอาชีพให้เกษตรกรให้มีศักยภาพมากยิ่งขึ้นให้คนในชุมชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ โกวิทช์ พวงงาม (2553) กล่าวว่า การพัฒนาชุมชนไว้ว่าการพัฒนาชุมชน คือ การเปลี่ยนแปลง การสร้างสรรค์ปรับปรุงอย่างมีกระบวนการ (Process) และเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างมีโครงสร้างและแบบแผน (Planned and Structured Change) หรือมีการกำหนดทิศทางเป้าหมายที่แน่นอน (Ultimate Goal) ที่อาจเป็นไปได้ทั้งการกระทำของภาครัฐและภาคเอกชน หรือเป็นความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับเอกชน ทั้งนี้เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตด้านต่างๆ ให้ดีขึ้น ในด้านเศรษฐกิจ เพื่อให้มีความสามารถที่จะพึ่งตนเองได้ ในขณะที่เดียวกันยังอาจหมายถึงการเรียนรู้และการธำรงไว้ซึ่งทุนทางสังคม (Social Capital) ที่ชุมชนมีมาตั้งแต่เดิม คือภูมิปัญญา ระเบียบวินัย ความเชื่อค่านิยม วัฒนธรรม ประเพณี ขนบธรรมเนียม ชาติพันธุ์ ศาสนาและภาษา อีกด้วยจากความหมายดังกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การพัฒนาชุมชน หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงคนและชุมชนให้ดีขึ้น โดยใช้พลังและความร่วมมือจากคนในชุมชนและหน่วยงานของรัฐและองค์กรในชุมชน เพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาและสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดความก้าวหน้าทั้งในด้านคุณภาพชีวิต ความ

เป็นอยู่ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง โดยมุ่งยกระดับมาตรฐานการครองชีพและคุณภาพชีวิตของประชาชน สอดรับกับภารกิจของ สมบัติ บุญ列席ง, อารีย์ นัยพินิจ และองพล พรหมสาขา ณ สกลนคร (2555) ได้ศึกษาเรื่องภาวะของผู้นำที่ดีในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก

6.2 ผลเปรียบเทียบความคิดเห็นภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชนตามแนววิถีพุทธ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง ไม่แตกต่างกัน โดยรวมและรายด้าน อาจเป็นเพราะผู้นำที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชนตามแนววิถีพุทธ เพราะผู้นำมีความใกล้ชิดกับประชาชน ทำให้ทราบถึงความเดือดร้อนของประชาชน และมีการช่วยอย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธรรมพงษ์ วงษ์สวัสดิ์ (2561) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นของกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ในพื้นที่อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง ไม่แตกต่างกัน

7. องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชนตามแนววิถีพุทธ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด สามารถนำมาสรุปองค์ความรู้ได้ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชนตามแนววิถีพุทธ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรยกระดับอาชีพให้กับคนในชุมชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดียิ่งขึ้น ผู้นำควรส่งเสริมให้ชุมชนสร้างนวัตกรรมชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้มีคุณภาพควรมีแผนรับมือกับปัญหาเศรษฐกิจที่อาจเกิดขึ้นในชุมชน

8.1.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมให้มีศูนย์ช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนในท้องถิ่น ควรมีการป้องกันการก่ออาชญากรรม และการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชน ควรมีการรณรงค์ให้ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่เยาวชน

8.1.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการสร้างจิตสำนึกที่ดีให้กับคนในชุมชนให้มีความคิดที่สร้างสรรค์ ควรการพัฒนาชุมชนโดยการรณรงค์ให้ประชาชน ควรมีการรณรงค์ให้ ลด ละ เลิก อบายมุข ใส่ใจในการพัฒนาตามธรรมทางพระพุทธศาสนา

8.1.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรรณรงค์วัฒนธรรมที่ดีงามของชุมชนและท้องถิ่นให้คนรุ่นหลังได้สำนึกในความดีงาม สามารถนำมาปรับใช้ในสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม ควรมีการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมในชุมชน

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 ผู้นำองค์กรควรมีการส่งเสริมพัฒนาคนให้มีคุณภาพ สร้างโอกาส สร้างอาชีพ รายได้ ให้ภาคประชาสังคม ส่งเสริมให้มีการดำเนินชีวิตของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และยกระดับคุณภาพชีวิตให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ

8.2.2 ผู้นำองค์กรควรส่งเสริมสินค้า ผลิตภัณฑ์ชุมชน รวมทั้ง วัฒนธรรมอีสาน ค่านิยม และประเพณีที่ดีงาม สามารถผสมผสาน กับการเปลี่ยนแปลงของสังคมสมัยใหม่ได้อย่างกลมกลืน

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 ควรศึกษาภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชนตามแนววิถีพุทธ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด

8.3.2 ควรจะทำการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพ ในด้านปัจจัยที่มีผลต่อภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชนตามแนววิถีพุทธ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเพื่อให้ได้คำตอบเพิ่มเติม ในประเด็นที่การศึกษาในเชิงปริมาณไม่สามารถทำได้

8.3.3 ควรมีการศึกษาวิจัยในด้านศักยภาพในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเพื่อเป็นการตรวจสอบถึงขีดความสามารถของประชาชนในการพัฒนาชุมชนและใช้วางแผนในการพัฒนาต่อไป

9. บรรณานุกรม

- โกวิทย์ พวงงาม. (2553). การจัดการตนเองของชุมชนและท้องถิ่น. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ครรชิต พุทธโกษา. (2554). คู่มือการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.).

- ธรรตพงศ์ วงษ์สวัสดิ์. (2561). ภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นของกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอศรีสาโรง จังหวัดสุโขทัย. *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้*. 11(1). 157-164.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *หลักการวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์นการพิมพ์.
- แผนพัฒนาท้องถิ่นอำเภอโพธาราย. (2564). *แผนพัฒนาอำเภอ 5 ปี (พ.ศ. 2561 – 2565) ฉบับทบทวน พ.ศ. 2564*. ร้อยเอ็ด : คณะกรรมการบริหารงานอำเภอโพธาราย.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2551). *ภาวะผู้นำ (Leadership)*. กรุงเทพฯ : ธนอักษรการพิมพ์.
- สมบัติ บุญเลี้ยง, อารีย์ นัยพินิจ ธงพล และพรหมสาขา ณ สกลนคร. (2555). ลักษณะภาวะของผู้นำที่ดีในการบริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น. *วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์*. 29(2). 97-112.
- สุชาติ ทองมา. (2560). *รูปแบบภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สุเมธ อินสาคร. (2565). ภาวะผู้นำวิถีพุทธของผู้บริหารท้องถิ่น. *วารสารวิชาการพระพุทธศาสนาเขตลุ่มแม่น้ำโขง*. 5(1). 24-36.
- T.N. Whitehead. (1963). *Leadership In Free Society*. Carubridge : Harvard University Press.

คำแนะนำสำหรับผู้เขียน หลักเกณฑ์และวิธีการส่งต้นฉบับเพื่อพิมพ์เผยแพร่ วารสารรัฐศาสตร์สาส์น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย(Online)

1. ลักษณะของวารสาร

วารสารรัฐศาสตร์สาส์น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย(Online) เป็นวารสารเผยแพร่บทความวิชาการ บทความวิจัย ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ของบุคลากรมหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย และบุคลากรจากหน่วยงานภายนอก โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้

บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารนี้ต้องไม่เคยเผยแพร่ในวารสารรายงาน หรือสิ่งพิมพ์อื่นใดมาก่อน เนื้อหาบทความหรือข้อคิดเห็นที่พิมพ์ในวารสารเป็นความคิดเห็นของผู้เขียนเท่านั้น กองบรรณาธิการ ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยต้นฉบับจะได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิก่อนการตีพิมพ์

2. การเตรียมต้นฉบับ

ต้นฉบับจะเขียนเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษก็ได้ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้เขียน ต้องมีทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ และต้องมีบทคัดย่อภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

ต้นฉบับต้องพิมพ์บนกระดาษขาวขนาด A4 พิมพ์หน้าเดียวใส่เลขกำกับหน้าทุกหน้าพิมพ์ด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรม Microsoft Word ใช้แบบอักษร (Font) TH Sarabun ขนาด 16

ถ้ามีภาพประกอบควรเป็นภาพถ่ายขาว – ดำ ที่ชัดเจน

ถ้าเป็นภาพวาดลายเส้นให้วาดบนกระดาษขาวโดยใช้หมึกดำให้สะอาดและลายเส้นคมชัด ความยาวของเนื้อเรื่องภาพประกอบ ตาราง และบทคัดย่อภาษาไทย และภาษาอังกฤษรวมเอกสารอ้างอิงไม่ควรเกิน 12-15 หน้า

ส่งต้นฉบับมายังกองบรรณาธิการวารสารรัฐศาสตร์สาส์น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (Online) มาที่ Email : buddhistlocalgov@gmail.com หรือส่งเข้าระบบออนไลน์ <http://ojs.mbu.ac.th/index.php/MBUPJ>

3. รายละเอียดขนาดตัวอักษรและรูปแบบการพิมพ์

ส่วนประกอบของบทความ	รูปแบบการพิมพ์	ขนาดตัวอักษร	ลักษณะตัวอักษร
ชื่อบทความ	กลาง หน้ากระดาษ	18	ตัวหนา
ชื่อผู้แต่ง	ชิดขวา	16	ตัวธรรมดา
บทคัดย่อ -ภาษาไทย -ภาษาอังกฤษ	กลาง หน้ากระดาษ	18	หัวข้อตัวหนา เนื้อหาตัวปกติ

ส่วนประกอบของบทความ	รูปแบบการพิมพ์	ขนาดตัวอักษร	ลักษณะตัวอักษร
หัวข้อแบ่งตอน	ชิดซ้าย	18	ตัวหนา
หัวข้อย่อย	ใช้หมายเลข	16	ตัวปกติ
เนื้อหาบทความ	-	16	ตัวปกติ
การเน้นความในบทความ	-	16	ตัวปกติ
ข้อความในตาราง	-	16	ตัวปกติ
บรรณานุกรม	ชิดซ้าย	16	ตัวหนา
ภาพประกอบ / คำอธิบายใต้ภาพ	กลาง หน้ากระดาษ	16	ปกติ

ตัวอักษร TH Sarabun ขนาด 16 เว้นขอบด้านบน /ขอบด้านซ้าย 1.5 นิ้ว เว้นขอบด้านล่าง /ขอบด้านขวา 1 นิ้ว

4. ชื่อผู้เขียน

ระบุชื่อ – นามสกุลจริง (ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ) โดยวางไว้ทางขวามือใต้ชื่อของบทความ
 ระบุ สาขาวิชา/ภาควิชา คณะ สถาบัน และ e-mail ตามลำดับ (ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)

5. บทคัดย่อ

บทความภาษาไทยต้องมีบทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษโดยใช้บทคัดย่อภาษาอังกฤษก่อนบทคัดย่อภาษาไทย และจำนวนคำ 300-500 คำ

บทความภาษาอังกฤษต้องมีบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยใช้บทคัดย่อภาษาไทยก่อนบทคัดย่อภาษาอังกฤษ และจำนวนคำไม่เกิน 300-500 คำ

ท้ายบทคัดย่อให้ผู้เขียนกำหนดคำสำคัญ (Keywords) สำหรับคำดัชนีเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ 3-5 คำ

6. เกณฑ์การพิจารณาบทความ

1. กองบรรณาธิการวารสารพิจารณาคัดเลือกคุณภาพบทความ และ/หรือปรับแก้ตามความเหมาะสมก่อนส่งผู้ทรงคุณวุฒิ

2. ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน เป็นผู้พิจารณาเนื้อหาสาระ ตรวจสอบความถูกต้อง และคุณภาพทางวิชาการของบทความและเห็นชอบให้ตีพิมพ์ทั้ง 3 คน กรณีผู้ทรงคุณวุฒิเห็นชอบ 1 ใน 3 คน ทางกองบรรณาธิการวารสารฯ จะแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติมอีก จำนวน 1 คน (และในส่วนของผู้ทรงคุณวุฒิที่แต่งตั้งเพิ่มขึ้นผู้เขียนบทความต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าตอบแทนผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 1,000 บาท) และบทความที่จะได้รับการตีพิมพ์จะต้องผ่านความเห็นชอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ใน 3 คน กรณีเมื่อเสนอบทความต่อผู้ทรงคุณวุฒิแล้วไม่ว่าผลจะเป็นอย่างไร ผู้เขียนบทความประสงค์จะไม่ตีพิมพ์ในวารสาร ผู้เขียนบทความจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าตอบแทนของผู้ทรงคุณวุฒิ ท่านละ 1,000 บาท

3. กองบรรณาธิการวารสารจะไม่คืนต้นฉบับให้กับเจ้าของบทความในทูลกรณี

7. ประเภทของบทความที่รับพิจารณา

บทความวิชาการ บทความวิชาการวิจัย บทความปริทัศน์ และหรือบทวิจารณ์หนังสือ

8. หลักการอ้างอิง

ให้ใช้ “ระบบฝังใน” และตัวเลขให้ใช้ “ตัวเลขอารบิก” ที่เป็นสากล

9. เขียนตามแบบที่กำหนดไว้

9.1 บทความวิชาการ

แบบการเขียน “บทความวิชาการ” เพื่อลงพิมพ์ในวารสาร
วารสารรัฐศาสตร์สาส์น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย(Online)

ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย).....

ชื่อเรื่อง (ภาษาอังกฤษ).....

ชื่อ – สกุล ผู้แต่ง (ภาษาไทย) 1

ชื่อ – สกุล ผู้แต่ง (ภาษาอังกฤษ) 1

ต้นสังกัด/หน่วยงาน¹

ภาษาอังกฤษ (ต้นสังกัด/หน่วยงาน)¹

Email :

บทคัดย่อ

.....
.....(บอกวิธีวิจัย).....ผลการวิจัยพบว่า.....
.....

คำสำคัญ :;;; (3 – 5 คำ)

ABSTRACT

.....
.....
.....

Keywords :;;;(3 – 5 คำ)

1. บทนำ(พิมพ์รายละเอียด).....
.....
.....
.....**2. เนื้อหา :** ในส่วนนี้ การอ้างอิงในเนื้อเรื่องให้ใช้แบบนาม-ปี (Name-Year) ระบุงาน-นามสกุล ผู้แต่งปี
ที่พิมพ์เอกสารและหน้าไว้ข้างหน้าหรือข้างหลังข้อความนั้นก็ได้ เช่น กุลธิดา ท้วมสุข (2548 : 16)
กุลธิดา ท้วมสุข (2548) หรือ (กุลธิดา ท้วมสุข, 2548) (กุลธิดา ท้วมสุข, 2548 : 16))

2.1.

2.2.

2.3.

2.4.

ฯลฯ

3. สรุป(พิมพ์รายละเอียด).....
.....
.....**4. บรรณานุกรม**.....
.....(เฉพาะที่มีอ้างอิงในบทความวิชาการเท่านั้น)

9.2 บทความวิจัย

แบบการเขียน “บทความวิจัย” เพื่อลงพิมพ์ในวารสาร วารสารรัฐศาสตร์สาส์น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย(Online)

เรื่อง (ภาษาไทย).....
ชื่อเรื่อง (ภาษาอังกฤษ).....

ชื่อ – สกุล ผู้แต่ง (ภาษาไทย) 1
ชื่อ – สกุล ผู้แต่ง (ภาษาอังกฤษ) 1
ต้นสังกัด/หน่วยงาน¹
ภาษาอังกฤษ (ต้นสังกัด/หน่วยงาน)¹
Email :

บทคัดย่อ

.....
.....(บอกวิธีวิจัย).....ผลการวิจัยพบว่า.....
.....

คำสำคัญ :;;; (3 – 5 คำ)

ABSTRACT

.....
.....

Keywords :;;; (3 – 5 คำ)

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

.....
.....
.....(ความยาวประมาณ 2/3หน้ากระดาษ A4)

2. โจทย์วิจัย(ถ้ามี)

2.1

2.2

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.1 เพื่อ

3.2 เพื่อ.....

4. สมมุติฐานการวิจัย (ถ้ามี)

4.1

4.2

5. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

5.1

5.2

6. วิธีดำเนินการวิจัย

.....

.....(ความยาวประมาณ 1/2

หน้ากระดาษ A4)

7. ผลการวิจัย

.....

มีตาราง/รูปภาพ/แผนภูมิประกอบ ถ้าวิจัยเชิงคุณภาพให้ใส่รูปภาพ 1-2 รูป (ความยาวประมาณ 2-3 หน้ากระดาษ A4)

8. อภิปรายผลการวิจัย

.....

.....(ความยาวประมาณ 1/3 หน้ากระดาษ A4)

9. องค์ความรู้ใหม่ (ถ้ามี)

.....

ระบุองค์ความรู้อันเป็นผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิจัย ส่งเคราะห์ออกมาในรูปแบบโมเดล พร้อมคำอธิบายรูปแบบ/โครงสร้างของโมเดลอย่างกระชับ เข้าใจง่าย

10. ข้อเสนอแนะ

10.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

10.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

10.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

11. บรรณานุกรม

(เฉพาะที่มีอ้างอิงในบทความวิจัยเท่านั้น)

การเขียนบรรณานุกรม

การระบุแหล่งที่มาของข้อมูล 1) ในเนื้อเรื่องให้ใช้วิธีการอ้างอิงในส่วนเนื้อเรื่องแบบนามปี (author-date in text citation) โดยระบุ ชื่อผู้แต่งและปีพิมพ์ของเอกสารไว้ข้างหน้าหรือข้างหลังข้อความที่ต้องการอ้างอิง เพื่อบอกแหล่งที่มาของข้อความนั้น และระบุเลขหน้าเอกสารอ้างอิงในกรณียกข้อความมาทั้งหมด 2) การอ้างอิงส่วนท้ายเล่ม โดยรวบรวมรายการเอกสารทั้งหมดที่ผู้เขียนได้ใช้อ้างอิงในการเขียนผลงานนั้นๆ จัดเรียงรายการตามลำดับอักษรชื่อผู้แต่ง ภายใต้หัวข้อ “บรรณานุกรม” สำหรับผลงานวิชาการภาษาไทย หรือ “Reference” สำหรับผลงานวิชาการภาษาอังกฤษ โดยใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบ APA (American Psychological Association) ดังปรากฏในตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างเบื้องต้น

1. หนังสือ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). **ชื่อหนังสือ**. ครั้งที่พิมพ์(ถ้ามี). สถานที่พิมพ์ : สำนักพิมพ์.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). **จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล**. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). **จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

2. วารสาร

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. **ชื่อวารสาร**. ระบุเลขของปีที่(ระบุเลขของฉบับที่). ระบุเลขหน้าแรก-หน้าสุดท้ายของบทความเรื่องนั้นๆ.

นัฐยา พิพัฒน์นราธ, นิษฐ์วดี จิรโรจน์ภิญโญ. (2561). การบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร. **วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์**. 5(1). 223-240.

3. วิทยานิพนธ์/รายงานวิจัย

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อวิทยานิพนธ์. (ระดับปริญญาของวิทยานิพนธ์). จังหวัดหรือคณะของมหาวิทยาลัยสถาบันการศึกษา/มหาวิทยาลัย/วิทยาลัย.

ตัวอย่างเช่น

รัศมี สีหะนัน. (2551). การประเมินสมรรถนะความเป็นครูของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานีเขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผล. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

รัศมี สีหะนัน. (2551). การประเมินสมรรถนะความเป็นครูของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานีเขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผล. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

รัศมี สีหะนัน. (2551). การประเมินสมรรถนะความเป็นครูของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานีเขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผล. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

4. เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่

ชื่อผู้จัดประชุม. (ปีที่พิมพ์). ชื่อรายงานการประชุม. เมืองที่พิมพ์-ถ้ามี : สำนักพิมพ์-ถ้ามี.

5. สื่ออิเล็กทรอนิกส์/เว็บไซต์

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่เผยแพร่). ชื่อเรื่องที่ปรากฏในเว็บ. สืบค้นเมื่อระบุวันที่เดือนปี. จากชื่อเจ้าของเว็บไซต์ :
<http://xxxxxx>

เสาวรัง รัตนคำฟู.(2563). วิกฤตโควิด-19 รัฐต้องเร่งลดช่องว่างดิจิทัล เพื่อความเท่าเทียมในห้องเรียนออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 5 กันยายน 2563. จาก <https://tdri.or.th/2020/04/digital-divide-online-education-inequalities/>

จริยธรรมการตีพิมพ์บทความ
วารสารรัฐศาสตร์สาส์น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย(Online)
(MBU Political Science Journal(Online))
ISSN : 2774-1001 (Online)

วารสารรัฐศาสตร์สาส์น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย(Online) ดำเนินงานโดยหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตร้อยเอ็ด ให้ความสำคัญกับการรักษามาตรฐานด้านจริยธรรมในการตีพิมพ์เผยแพร่บทความ ดังนั้น จึงกำหนดให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตามหลักการและมาตรฐานด้านจริยธรรมในการตีพิมพ์อย่างเคร่งครัด ดังนี้

1. บทบาทหน้าที่ของบรรณาธิการและกองบรรณาธิการในวารสารรัฐศาสตร์สาส์น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย(Online)

1.1 บรรณาธิการและกองบรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาและตรวจสอบบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารทุกบทความ โดยพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาบทความกับเป้าหมายและขอบเขตของวารสาร รวมถึงตรวจสอบคุณภาพของบทความตามกระบวนการประเมินคุณภาพบทความก่อนการตีพิมพ์

1.2 บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องใช้หลักการในพิจารณาบทความโดยอ้างอิงเหตุผลทางวิชาการเป็นหลัก และต้องไม่มีอคติต่อผู้นิพนธ์บทความและเนื้อหาบทความที่พิจารณาไม่ว่าจะด้วยกรณีใดๆ ทั้งสิ้น

1.3 บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้นิพนธ์บทความหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจประเมินบทความ ไม่ว่าจะเป็นประโยชน์ในเชิงธุรกิจหรือในการนำไปเป็นผลงานทางวิชาการของตนเอง

1.4 บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องไม่ปิดกั้น เปลี่ยนแปลง หรือแทรกแซงข้อมูลที่ใช้แลกเปลี่ยนระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจประเมินบทความและผู้นิพนธ์บทความ

1.5 บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องปฏิบัติตามกระบวนการและขั้นตอนต่างๆ ของวารสารอย่างเคร่งครัด

2. บทบาทหน้าที่ของผู้นิพนธ์บทความในวารสารรัฐศาสตร์สาส์น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย(Online)

2.1 บทความที่ผู้นิพนธ์ส่งมาเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารต้องเป็นบทความที่ไม่เคยตีพิมพ์หรือเผยแพร่ที่ไหนมาก่อน

2.2 ผู้นิพนธ์บทความต้องทำการอ้างอิงให้ถูกต้องทุกครั้งเมื่อนำผลงานของผู้อื่นมานำเสนอหรืออ้างอิงประกอบในเนื้อหาของตนเอง และต้องไม่คัดลอกผลงานของผู้อื่น

2.3 หากผลงานทางวิชาการของผู้นิพนธ์เกี่ยวข้องกับการใช้สัตว์ ผู้เข้าร่วม หรืออาสาสมัคร หรือผลการวิจัยมีประเด็นที่เปราะบางต่อผู้ให้ข้อมูล ผู้นิพนธ์ควรดำเนินการตามหลักจริยธรรม ปฏิบัติ

ตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด รวมถึงต้องได้รับความยินยอมก่อนการดำเนินการ เก็บรวบรวมข้อมูลหรือแสดงเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น หนังสือรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรม การวิจัยในมนุษย์ หรือในสัตว์ ทดลองประกอบด้วยทุกครั้ง

2.4 ผู้นิพนธ์บทความต้องยินยอมโอนลิขสิทธิ์ให้แก่วารสารรัฐศาสตร์สาส์น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย(Online) ก่อนการตีพิมพ์ และไม่นำผลงานไปเผยแพร่หรือตีพิมพ์กับแหล่งอื่นๆ หลังจากที่ได้รับการตีพิมพ์กับวารสารรัฐศาสตร์สาส์น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย แล้ว

2.5 ชื่อผู้นิพนธ์ที่ปรากฏในบทความต้องเป็นผู้ที่มีส่วนในบทความนั้นๆ จริง

3. บทบาทหน้าที่ของผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความ

3.1 ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้นิพนธ์บทความ การพิจารณาคุณภาพของบทความต้องคำนึงถึงคุณภาพของบทความเป็นหลัก และพิจารณาบทหลักการ และเหตุผลทางวิชาการโดยปราศจากอคติหรือความขัดแย้งส่วนตัว

3.2 ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความต้องตระหนักว่าตนเองเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญ มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของบทความที่รับประเมินอย่างแท้จริง

3.3 ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความต้องไม่แสวงหาประโยชน์จากบทความที่ตนเองได้ทำการประเมิน

3.4 หากผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความได้ตรวจสอบแล้วพบว่าบทความที่รับประเมิน เป็นบทความที่คัดลอกผลงานชิ้นอื่นๆ ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบทันที พร้อมแสดงหลักฐานประกอบที่ชัดเจน

3.5 ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความต้องรักษาระยะเวลาประเมินตามกรอบเวลาประเมินที่วารสารรัฐศาสตร์สาส์น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย(Online) กำหนดรวมถึงไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความให้ผู้อื่นได้รับ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนเลียงเมือง ตำบลดงลาน อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด 45000
โทรศัพท์ 0-4351-8364, 0-4351-6076 โทรสาร 0-4351-4618
www.rec.mbu.ac.th